

مرزهای شرقی
سیدحسین مرعشی

آینده کانون
دستور رئیس جمهور برای رفع دغدغه کانون

خدمت یا خیانت
درباره جلال آل احمد

ریسک‌های پنهان

درباره پیمان پولی دوجانبه ایران و روسیه

حسین سلاح‌ورزی
رئیس سازمان ملی کارآفرینی ایران

در دنیای امروز، پیمان‌های پولی دوجانبه به عنوان ابزاری برای تسهیل تجارت میان کشورها، کاهش وابستگی به ارزهای مسلط جهانی و مقابله با محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها مطرح شده‌اند. ایران و روسیه، دو کشوری که هر دو تحت فشار شدید تحریم‌های بین‌المللی قرار دارند با هدف کاهش اثرات این محدودیت‌ها به سمت پیمان پولی دوجانبه حرکت کرده‌اند. اما نگاهی عمیق‌تر به وضعیت اقتصادی و ارزی روسیه همچنین پیامدهای احتمالی چنین توافقی برای اقتصاد ایران، نشان می‌دهد که این اقدام بیش از آنکه فرصتی استراتژیک باشد، می‌تواند به ریسکی قابل توجه برای ایران تبدیل شود. ارزش روبل روسیه طی سال‌های اخیر به ویژه پس از جنگ اوکراین تحت تاثیر تحولات سیاسی و اقتصادی دچار نوسانات شدیدی شده است. کاهش ارزش روبل، افزایش فشارهای تورمی داخلی در روسیه و وابستگی بالای اقتصاد این کشور به درآمدهای نفت و گاز، نمایانگر شکنندگی ذاتی پول ملی روسیه است. بانک مرکزی روسیه نیز بارها برای کنترل نوسانات، مداخلات مستقیم انجام داده و حتی معاملات خارجی با روبل را در برخی موارد محدود کرده است. در چنین شرایطی، پذیرش روبل به عنوان ابزار تسویه تجاری برای ایران به معنای ورود مستقیم به میزبان ریسک است که مدیریت آن نیازمند سیاست‌گذاری دقیق و آگاهانه خواهد بود. مشکل کلیدی دیگر، عدم توازن تجاری میان ایران و روسیه است. ایران در حال حاضر صادرکننده اصلی کالاهای نظیر محصولات کشاورزی، مواد غذایی و مصالح ساختمانی به روسیه است در حالی که روسیه به‌جز تسلیحات و فناوری‌های مرتبط با صنایع نظامی، کالاهای محدودی برای صادرات به ایران دارد. این عدم توازن به انباشت روبل در اختیار صادرکنندگان ایرانی منجر می‌شود، روبل‌هایی که نه تنها در نظام بانکی داخلی قابلیت تبدیل به ارزهای معتبر ندارند بلکه بازارهای خارجی نیز استقبال چندانی از آن نشان نمی‌دهند. این وضعیت دو سناریو عمده را مطرح می‌کند: یا روبل‌های انباشته در سیستم بانکی ایران ذخیره می‌شوند که با کاهش ارزش روبل، زیان قابل توجهی به ذخایر ارزی کشور وارد خواهد کرد؛ یا این روبل‌ها در کشورهای پذیرنده روبل نظیر آسیای میانه و قفقاز برای خرید دارایی‌هایی مانند املاک به کار گرفته می‌شوند. سناریوی اول، ریسک مالی مستقیمی برای بانک‌های ایرانی به همراه دارد زیرا با افت ارزش روبل عملاً معادل بخشی از دارایی‌های ارزی کشور از دست می‌رود. سناریوی دوم نیز به خروج سرمایه از کشور و انباشت شدن دارایی‌ها در محیط‌های سیاسی و اقتصادی بی‌ثبات می‌انجامد که در بلندمدت ممکن است نه تنها بازدهی نداشته باشد بلکه به زیان‌های استراتژیک بینجامد. نکته قابل تأمل دیگر، بی‌میلی روسیه به تبدیل روبل به ارزهای معتبر بین‌المللی است. این سیاست که ظاهراً به بهانه تحریم‌ها اتخاذ شده در عمل انعطاف‌پذیری اقتصادی صادرکنندگان ایرانی را محدود کرده و آن‌ها را در چرخه‌ای از مبادلات غیرمولد گرفتار می‌کند. از سوی دیگر در صورت پایان جنگ روسیه علیه اوکراین احتمالاً روبل با کاهش ارزش بیشتری مواجه خواهد شد چراکه اقتصاد روسیه در دوره پساجنگ نیازمند بازسازی گسترده خواهد بود و هزینه‌های سنگین جنگی بر فشارهای تورمی و بی‌ثباتی ارزی می‌افزاید. در چنین شرایطی، پرسش اساسی این است که آیا منافع بالقوه این پیمان برای اقتصاد ایران، ارزش پذیرش چنین ریسک‌هایی را دارد؟ هرچند پیمان‌های پولی دوجانبه در نگاه نخست، فرصتی برای دور زدن تحریم‌ها و کاهش هزینه‌های مبادلاتی به نظر می‌رسد اما در عمل، پیامدهای ناخواسته‌ای مانند انباشت دارایی‌های بی‌ارزش و افزایش وابستگی به اقتصاد شکننده را به دنبال دارند. برای ایران که خود با مشکلات ساختاری اقتصادی، تورم مزمن و کاهش ارزش ریال مواجه است، ورود به چنین توافقی بدون استراتژی‌های دقیق مدیریت ریسک می‌تواند هزینه‌های جبران‌ناپذیری داشته باشد. با این حال، این پیمان می‌تواند در صورت مدیریت صحیح، ابزاری برای تعمیق روابط اقتصادی منطقه‌ای و تسهیل تجارت دوجانبه باشد. برای کاهش مخاطرات، لازم است که سیاست‌گذاران ایرانی نرخ مبادله‌ای پایدار و شفاف میان ریال و روبل تعریف کنند و از طرفی از انباشت روبل‌های غیرقابل استفاده در سیستم بانکی جلوگیری نمایند. همچنین توسعه پیمان‌های پولی چندجانبه با سایر کشورهای غیرغربی نظیر چین و هند می‌تواند، اثرگذاری این توافق را افزایش دهد و ایران را از وابستگی به اقتصاد روسیه برهاند. در نهایت، پیمان پولی دوجانبه میان ایران و روسیه یک تصمیم استراتژیک پرریسک است که باید با دقت و دوراندیشی مدیریت شود. اگر این پیمان به ابزاری برای تقویت همکاری‌های اقتصادی و متنوع‌سازی شرکای تجاری ایران تبدیل شود، می‌تواند سودمند باشد. اما در غیاب سازوکارهای مدیریت ریسک و شفافیت، پیامدهای ناخواسته آن ممکن است به زیان‌های جدی برای اقتصاد ملی منجر شود.

تبادل سنگین آتش میان ارتش سوریه و تروریست‌ها در حلب و ادلب بار دیگر این کشور را به کانون توجه پس از توافق آتش بس لبنان تبدیل کرد

فتنه در شام

سازندگی بررسی می‌کند:

چرا باقی‌مانده‌های القاعده مجدداً فعال شدند و کدام بازیگران دولتی در پس این پروژه قرار دارند؟

چهارشنبه هفته گذشته و درحالی که صرفاً چند ساعت پس از اعلام خبر آتش‌بس میان لبنان و اسرائیل، رسانه‌های منطقه‌ای و غربی اعلام کردند که گروه تروریستی «تحریک الشام» در شمال غرب سوریه و استان حلب دست به عملیات گسترده زده است. در زمان اعلام این خبر بسیاری از تحلیلگران مسائل منطقه بر این عقیده بودند که این حملات هم به زودی فروکش خواهد کرد اما این روند و تحرکات آنها زمانی زیر ذره‌بین قرار گرفت که منابع محلی اعلام کردند که پیشروی تحریک الشام و برخی دیگر از گروه‌های تروریستی که در بیعت با این جریان قرار دارند به سمت حلب تشدید شده است. در نهایت عصر جمعه دو نوع خبر از سوی رسانه‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منتشر شد. برخی از این اخبار حکایت از آن داشت که مسلحین تحت نظر و فرماندهی تحریک الشام که حالا رهبری آن را ابو محمد الجولانی در دست دارد، توانستند شهر حلب را به صورت یکباره اشغال کنند و برخی دیگر از رسانه‌ها اعلام کردند که این شهر سقوط کرده است. طیف دیگری از اخبار هم حکایت از درگیری میان ارتش سوریه با تروریست‌ها داشت و در نهایت (شنبه) ارتش سوریه با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد: «طی چند روز گذشته، سازمان‌های تروریستی مسلح وابسته به گروه مونسوم به «جبهه النصره» با حمایت هزاران تروریست خارجی، سلاح‌های سنگین و تعداد زیادی پهپاد، حملات گسترده‌ای را از چند محور به حلب و ادلب انجام دادند. نیروهای مسلح ما برای جلوگیری از پیشروی آن در مسافتی بیش از ۱۰۰ کیلومتر با آنها نبردهای سختی انجام دادند که در جریان این نبردها، ده‌ها نفر از نیروهای مسلح ما شهید و تعدادی دیگر مجروح شدند».

ادامه در صفحه ۳

فرشاد گلزاری
گروه بین‌الملل

گفتار روز

مرزهای شرقی

برای مدیریت امنیت مرزها باید از ظرفیت نیروهای محلی و سرداران بلوچ بهره گرفت

سیدحسین مرعشی
 دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران

در دوران مسئولیت من به عنوان استاندار کرمان با چالش‌های جدی مانند ناامنی‌های مرزی، قاچاق مواد مخدر و حضور اتباع غیرمجاز روبه‌رو بودیم. قانونی که برای تشدید مبارزه با قاچاق تصویب شد، با حذف شرط مسلحانه بودن عملاً قاچاقچیان را مسلح‌تر کرد و ناامنی‌ها را افزایش داد. در آن شرایط، استفاده از ظرفیت‌های بومی، عشایری و ایجاد پایگاه‌های تفیقه را به عنوان راه‌حلی عملی به کار گرفتیم. این رویکرد توانست شرایط استان را به ثبات برساند. امروز نیز باور دارم که برای مدیریت امنیت مرزها باید از ظرفیت نیروهای محلی و سرداران بلوچ بهره گرفت. کاهش اختلافات مذهبی میان شیعه و سنی و تقویت نگاه ملی، کلید حل بحران‌های مرزی است. تجربه نشان داده است که رویکردهای صرفاً سلبی یا دیوارکنشی مانند تجربه دیوارهای غزه، ناکارآمد است. راه‌حل واقعی، توسعه اقتصادی مرزها و مشارکت جامعه محلی در مدیریت امنیت است. دولت جدید نیز گام‌های مثبتی در برقراری ثبات در استان‌های مرزی به ویژه سیستان و بلوچستان برداشته است. این تجربه‌ها نشان می‌دهد که با احترام به کرامت انسانی و استفاده از ظرفیت‌های بومی، می‌توان به امنیت پایدار دست یافت.

امروز نیز مشکلات مرزهای شرقی کشور به نگاه ایدئولوژیک به امنیت و رویکرد سلبی نسبت به اقوام، عشایر و طوایف منطقه بازمی‌گردد. راه‌حل تأمین امنیت در این مناطق، حاکم کردن دیدگاه ملی است. محدودیت‌های موجود در استخدام اهل سنت و بلوچ‌ها در نیروی انتظامی، ارتش و نیروهای مسلح باید برداشته شود. همچنین از سرداران بلوچ و نیروهای محلی براساس تقسیم‌بندی حوزه‌های نفوذ عشایر و طوایف بلوچ باید استفاده کرد و همکاری آنها جلب شود. این روش ساده‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راه برای تأمین امنیت است.

نکته دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، این است که در بلوچستان ایران، تصور واگرایی در جمعیت‌های بومی صحت ندارد. بلوچ‌های ایران نگاه بسیار پررنگی به سرزمین اصلی دارند و هرگز خواهان پیوستن به بلوچستان پاکستان که بسیار فقیرتر و ضعیف‌تر است، نبوده‌اند. اگر ادعایی در این زمینه وجود دارد، مربوط به اختلافات بلوچ‌های پاکستان با دولت مرکزی خودشان است.

مرزهای شرقی ما می‌تواند کاملاً امن باشند اما باید به خطر بالقوه‌ای که در منطقه وجود دارد نیز توجه کرد. این خطر، نفوذ تفکر طالبانیسم از پاکستان و افغانستان است. این تفکر رادیکال مذهبی، هرچند، نه به طور گسترده اما تا حدودی در ایران نیز نفوذ کرده است و نیازمند توجه جدی است. امروز نیز مشکلات مرزهای شرقی کشور به نگاه ایدئولوژیک به امنیت و رویکرد سلبی نسبت به اقوام، عشایر و طوایف منطقه بازمی‌گردد. راه‌حل تأمین امنیت در این مناطق، حاکم کردن دیدگاه ملی است. محدودیت‌های موجود در استخدام اهل سنت و بلوچ‌ها در نیروی انتظامی، ارتش و نیروهای مسلح باید برداشته شود. همچنین از سرداران بلوچ و نیروهای محلی براساس تقسیم‌بندی حوزه‌های نفوذ عشایر و طوایف بلوچ باید استفاده کرد و همکاری آنها جلب شود. این روش ساده‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راه برای تأمین امنیت است.

امنیت مرزی یک مزیت اقتصادی محسوب می‌شود زیرا مرزهای امن باعث شکل‌گیری تبادلات تجاری سودآور و مقابله با فقر می‌شوند. علاوه بر تجارت با همسایگان، می‌توان به توسعه صنایع و اقتصاد پیشرفته نیز فکر کرد. منطقه سیستان و بلوچستان منابع انسانی تربیت شده و کارآزموده فراوانی دارد که می‌تواند در این مسیر نقش آفرینی کند.

منبع: جماران

نقش نبیه‌بری

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس در گفت‌وگویی تلفنی با نبیه‌بری، رئیس مجلس لبنان: تحرکات گروه‌های تکفیری در سوریه در جهت اهداف رژیم صهیونیستی است و در این شرایط باید با جدیت و هماهنگی از شرایط منطقه مراقبت کنیم. جمهوری اسلامی ایران پشتیبان دولت، مجلس، مردم و مقاومت لبنان و تصمیمات آن است. نقش نبیه‌بری در تحقق آتش‌بس بسیار مهم و موثر بود.

کمتربین کمک مجامع بین‌المللی

اسکندر مومنی، وزیر کشور: شاهد کمتربین کمک از سوی مجامع بین‌المللی مبنی بر ممانعت ورود اتباع بیگانه به کشورمان هستیم. قوانین و مقررات به‌کارگیری و اشتغال اتباع بیگانه توسط کارفرمایان باید به درستی اجرا شود، هرچند در این زمینه اقدامات خوبی انجام شد و شتاب بیشتری گرفته است. حداقل ۶ میلیون اتباع خارجی در کشور حضور دارند که بخشی از آنها غیرمجاز هستند.

جسارت حزب‌الله

محمود واعظی: با توجه به جسارت و شهامت نیروهای حزب‌الله در جنگ اخیر و تعداد روزانه تلفات نظامیان اسرائیل بعید است که این رژیم اقدام اشتباه دیگری کند. لذا گمان می‌کنم آتش‌بس دائمی است و بعد از دو ماه هم ادامه پیدا کند. دولت‌های منطقه، اروپا، آمریکا و سازمان‌های بین‌المللی از این کشتار وحشیانه و وضعیتی که در یک سال اخیر توسط رژیم صهیونیستی به وجود آمده بسیار ناراضی و مضافاً موضع منفی دارند.

اصلا کاندیدا نشده بودند

درباره غیبت سیداحمد خاتمی و سیدهاشم حسینی بوشهری در شورای عالی حوزه‌های علمیه

هدا احمدی
 گروه سیاسی

در نخستین جلسه نهمین دوره شورای عالی حوزه‌های علمیه، آیت‌الله محمدمهدی شب‌زنده‌دار به اتفاق آراء به عنوان دبیر اول و آیت‌الله جواد مروی به عنوان دبیر دوم نهمین دوره این شورا انتخاب شدند و آیت‌الله علیرضا اعرافی نیز در سمت خود به عنوان مدیر حوزه‌های علمیه ابقا شد. این رای‌گیری در ادامه جلسه هفته گذشته تعیین اعضای نهمین دوره شورای عالی حوزه‌های علمیه بود که با پیشنهاد جامعه مدرسین و تأیید رهبر معظم انقلاب و مراجع تقلید انتخاب شدند تا به مدت ۴ سال سیاست‌گذاری کلان در عالی‌ترین نهاد حوزوی را بر عهده داشته باشند. اما نکته‌ای که توجه رسانه‌ها را به خود جلب کرد، عدم حضور آیت‌الله سیدهاشم حسینی بوشهری و سیداحمد خاتمی بود. این درحالی است که این دو نفر در دوره هشتم و در جمع اعضای شورای عالی حوزه‌های علمیه حضور داشتند اما به دلیل نامعلومی در میان اعضای دوره نهم این شورا دیگر حضور ندارند و سیدمحمد غروی و محمود عبداللهی جایگزین شدند. بنابراین آیات جواد مروی، محسن اراکی، محمود رجبی، محمدمهدی شب‌زنده‌دار، علیرضا اعرافی، محمود عبداللهی و سیدمحمد غروی به عنوان اعضای نهمین دوره شورای عالی حوزه‌های علمیه انتخاب شدند تا به مدت ۴ سال سیاست‌گذاری کلان در عالی‌ترین نهاد حوزوی را بر عهده داشته باشند.

جماران درخصوص نبود بوشهری و خاتمی خبر داده بود، همانگونه که از مدتی قبل از خاتمه دوره هشتم از سوی این دو عضو زمره‌اش مطرح شده بود و به‌مرغ معرفی آنان از سوی کمیته معرفی اعضا، آنها ترجیح دادند تا در دوره نهم شورای عالی حضور نداشته باشند و از ابتدا انصراف خود را «تأکیداً» اعلام کرده بودند. اما در عین حال مدیر حوزه‌های علمیه و اعضای شورای عالی همچنان از سه دهه تجربیات مدیریتی مستقیم و سیاست‌گذاری کلان آیت‌الله حسینی بوشهری استفاده خواهند کرد. در همین راستا آیت‌الله سیدمحمد غروی از اعضای جامعه مدرسین که از افراد اضافه شده به این شورا در دوره جدید است در گفت‌وگویی با خبرآنلاین به این سوال پاسخ داده است. غروی با بیان اینکه این اشخاص اصلاً در این دوره از انتخابات شورای عالی حوزه‌های علمیه کاندیدا نشده بودند، اظهار کرد: «این حضرات آیات از ابتدا هم تأکید کرده بودند که قصدی برای شرکت در انتخابات این دوره از شورا ندارند. عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم درباره برنامه این شورای عالی در دوره جدید و مشخصاً بعد از حاشیه‌سازی‌های برخی طلاب تدریجاً طی سال‌های اخیر نیز گفت: با توجه به اینکه جلسات این شورا هنوز تشکیل نشده، نمی‌توان به این سوال پاسخ داد. باید منتظر تشکیل جلسات شورا باشیم».

آنهاهی که خداحافظی کردند

یک روز قبل از رای‌گیری آیت‌الله اعرافی، مدیر حوزه در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین محمدیان، مسئول نمایندگی نهاد رهبری تأکید کرده بود: «حوزه به تحول اساسی نیاز دارد» لذا تغییر در ترکیب شورای عالی حوزه‌های علمیه و عدم حضور سیداحمد خاتمی در آن، شایعاتی را درباره موقعیت سیاسی وی به راه انداخته است. سکوت و عدم واکنش خاتمی نیز گمانه به حاشیه رفتن او را تقویت کرده است.

«برخی از اساتید و اعضای جامعه مدرسین حوزه علمیه قم به بنده پیشنهاد کردند که در این دوره شما کاندیدا شوید و

سیدهاشم حسینی بوشهری

با این موضوع نیز مخالفت نکند». این پاسخی است که به روایت سایت رویداد ۲۴ آیت‌الله سیدمحمد غروی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم که چند روزی است، جای سیداحمد خاتمی را در نهمین دوره شورای عالی حوزه‌های علمیه گرفته است درباره علت حضورش در انتخابات این شورا می‌دهد. نکته دیگر اینکه مدت‌هاست شاهد نطق‌های تند و جنجالی سیداحمد خاتمی نیستیم. هفته قبل و در نماز جمعه انتقاد نسبتاً ملایمی به وضعیت اقتصادی کشور داشت و گفت: «ما این گرانی‌ها را در دولت شهید رئیسی هم از همین تریبون اعلام کردیم چون برای ما حفظ نظام مهم است این گرانی‌ها به نظام ضربه می‌زنند». تقریباً یک ماه قبل نیز به موضوع جزایر سه‌گانه و تمامیت ارضی ایران پرداخت. درحالی که اگر این چهره اصولگرا به سیاق قبل پیش می‌رفت در روزهای اخیر بهانه‌های بسیاری برای سخنرانی‌های خرساز و جنجال‌آفرین داشت؛ مثل تلاش دولت برای رفع فیلترینگ، لایحه حجاب در مجلس و وضعیت آن در کشور و با مذاکره با اروپا، اوضاع منطقه و ...

درباره عدم کاندیداتوری آیت‌الله سیدهاشم حسینی بوشهری البته چندانی نمی‌توان با کنار هم گذاشتن شواهد به نتیجه واحدی رسید. زیرا از احمد خاتمی بی‌حاشیه‌تر است و اصولاً تا به او برای سوال از نظری مراجعه نشود، تحلیل جانب‌داری خاصی نمی‌کند.

در نهایت چنین می‌توان جمع‌بندی کرد که با توجه به اتمام هشتمین دوره شورای عالی حوزه‌های علمیه و در راستای اجرای ماده ۶ اساسنامه این شورا مبنی بر پیشنهاد اعضای شورای عالی حوزه‌های علمیه توسط جامعه مدرسین حوزه علمیه قم به رهبر معظم انقلاب و مراجع عظام تقلید، این موضوع پس از برگزاری جلسات متعدد و بررسی‌های انجام شده؛ افراد پیشنهادی این کمیته در جلسات شورای عالی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در تاریخ ۲۷ مهر و چهارم و یازدهم آبان ماه در معرض آراء قرار گرفتند.

لذا با پیشنهاد جامعه مدرسین و تأیید رهبر معظم انقلاب و مراجع تقلید، آیات آقایان جواد مروی، محسن اراکی، محمود رجبی، محمدمهدی شب‌زنده‌دار، علیرضا اعرافی، محمود عبداللهی و سیدمحمد غروی به عنوان اعضای نهمین دوره شورای عالی حوزه‌های علمیه انتخاب شدند تا به مدت ۴ سال سیاست‌گذاری کلان در عالی‌ترین نهاد حوزوی را بر عهده داشته باشند.

شورای عالی حوزه‌های علمیه متشکل از شمارزی از مدرسان و

سیداحمد خاتمی

بزرگان حوزه علمیه قم است که سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان در بخش‌های مختلف آموزشی، اخلاقی، تبلیغی و اجتماعی حوزه علمیه قم و سایر حوزه‌های وابسته به آن را بر عهده دارد. نامزدهای عضویت در این شورا که دست‌کم باید ۷ نفر باشند از سوی جامعه مدرسین به آیت‌الله خامنه‌ای و مراجع تقلید معرفی می‌شوند و پس از تأیید به عضویت شورا درمی‌آیند. اساسنامه این شورا در اول آذر سال ۱۳۷۴ تنظیم و تصویب شد. اساسنامه شورای عالی در هیأتی مرکب از نمایندگان جامعه مدرسین و شورای عالی حوزه، تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۹/۷ به تأیید مراجع تقلید وقت و آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی ایران رسید.

براساس آنچه در پایگاه رسمی این شورای عالی آمده: «با توجه به شرایطی که عصر و زمان به خصوص بعد از پیروزی انقلاب پیدا کرده و نیازها و ضرورت‌های فراوانی که در جهات مختلف احساس می‌شود، لازم بود حرکت تازه‌ای در حوزه‌های علمیه، مخصوصاً حوزه علمیه قم به وجود آید و روح تازه‌ای در کالبد آن دمیده شود؛ لذا در سال ۱۳۵۸ شورایی مرکب از سه نفر از نمایندگان امام راحل قدس سره و سه نفر از نمایندگان حضرت آیت‌الله گلپایگانی و سه نفر از نمایندگان جامعه مدرسین تشکیل و گام‌های موثری برداشته شد.

این حرکت با تشکیل شورای عالی جدید حوزه علمیه که از سوی جامعه مدرسین پیشنهاد شد و مورد تصویب مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و حضرت آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی و حضرت آیت‌الله‌العظمی اراکی دامت برکاتو قرار گرفت، تکمیل شد و با استقبال پرشور فضلا و علما و عموم طلاب مواجه شد».

ایجاد شرایط لازم برای پرورش فقهای بزرگ و مفسران و متکلمان و فلاسفه و خطبای اسلامی و محققان در رشته‌های مختلف علوم دینی و تربیت کادر مورد نیاز حوزه و نظام؛ ارتقای کیفی و کمی امور گزینشی، تحقیقی، تبلیغی، اخلاقی، سیاسی و معیشتی حوزه‌های علمیه؛ حفظ استقلال حوزه در تمام جهات طبق توصیه‌های امام امت قدس سره و مقام معظم رهبری و مراجع عظام؛ تواناسازی هرچه بیشتر حوزه‌ها در پاسخگویی به نیازهای فرهنگی جوامع بشری؛ فراهم آوردن زمینه‌های مطلوب جهت استفاده از حوزویان؛ برنامه‌ریزی در جهت مقابله همه‌جانبه با تهاجم بر ضداسلام و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام از سوی دشمنان و منحرفان و تهیه و تصویب برنامه‌های لازم در جهت تحکیم و تقویت مبانی انقلاب و نظام اسلامی؛ اهداف شورای عالی حوزه‌های علمیه عنوان شده است.

دیدگاه: گزارش خارجی

دست در ریاض به سینه واشنگتن

چرا عربستان سعودی از انعقاد معاهده دفاعی با دولت بایدن صرف نظر کرد؟

دو مقام سعودی و چهار مقام غربی اعلام کرده‌اند که عربستان سعودی از پیگیری معاهده دفاعی بلندپروازانه خود با واشنگتن که قرار بود در ازای عادی‌سازی روابط با اسرائیل به دست آید، دست کشیده و اکنون به دنبال یک توافقنامه همکاری نظامی معتدل‌تر است. ریاض در اوایل سال جاری میلادی تلاش کرد تا در ازای تعدیل موضع خود در قبال تشکیل کشور فلسطینی، یک معاهده امنیتی متقابل گسترده با آمریکا منعقد کند و به واشنگتن اعلام کرد که «تعهد علنی اسرائیل به راه‌حل دو کشوری» می‌تواند برای عادی‌سازی روابط دیپلماتیک این پادشاهی با اسرائیل کافی باشد. به گفته این منابع، در بحبوحه خشم عمومی در عربستان سعودی و در سراسر خاورمیانه نسبت به تشدید حملات نظامی اسرائیل در غزه، محمد بن سلمان، ولیعهد این کشور بار دیگر به رسمیت شناختن اسرائیل را مشروط به «برداشتن گام‌های ملموس» برای ایجاد یک کشور فلسطینی عنوان کرد.

این دیپلمات‌های غربی اذعان کردند که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل همچنان مشتاق به عادی‌سازی روابط با عربستان سعودی است و آن را به عنوان یک نقطه عطف تاریخی و نشانه‌ای از پذیرش گسترده‌تر در جهان عرب می‌داند. اما آنها این نکته را هم خاطر نشان کردند که نتانیاهو پس از عملیات موسوم به توفان الاقصی در هفتم اکتبر ۲۰۲۳ اکنون با مقاومت شدید داخلی برای دادن هرگونه امتیاز به فلسطینی‌ها مواجه است و می‌داند که هر حرکتی در جهت تشکیل کشور فلسطینی، ائتلاف حاکم او را در هم خواهد شکست. به گفته این منابع با توجه به اینکه بن‌سلمان و هم نتانیاهو در حال حاضر از سوی پایگاه‌های قدرت داخلی خود تحت فشار هستند، ریاض و واشنگتن حداقل امیدوارند که پیش از پایان دوره ریاست جمهوری جو بایدن در ماه ژانویه، یک پیمان دفاعی ساده‌تر را نهایی کنند.

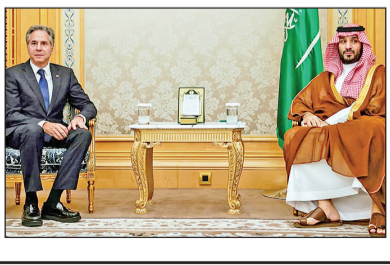
یک معاهده جامع دفاعی بین ایالات متحده و عربستان به موافقت اکثریت دوسوم نمایندگان مجلس سنای آمریکا نیاز دارد که به گفته این ۶ منبع، این مهم، بدون به رسمیت شناختن اسرائیل توسط ریاض بعید خواهد بود. به گفته این منابع، پیمانی که اکنون مورد بحث قرار دارد بر تقویت تمرین‌ها و رزمایش‌های نظامی مشترک برای مقابله با تهدیدات منطقه‌ای به ویژه از سوی ایران و در عین حال بر ارتقای مشارکت بین شرکت‌های دفاعی آمریکا و عربستان سعودی برای محدود کردن همکاری با چین تمرکز دارد.

این توافق باعث افزایش سرمایه‌گذاری عربستان در حوزه فناوری‌های پیشرفته به ویژه دفاع در برابر هواپیماهای بدون سرنشین می‌شود. ایالات متحده حضور خود را در ریاض از طریق آموزش، لجستیک و پشتیبانی امنیت سایبری افزایش خواهد داد و ممکن است یک گردان موشکی باتیوت را برای تقویت دفاع موشکی عربستان و ایجاد بازدارندگی یکپارچه در مقابل ایران مستقر کند.

اما برخلاف آنچه که ابتدا تصور می‌شد، این پیمان از آن نوع معاهده‌های دفاعی متقابل مثل معاهده نظامی آمریکا با ژاپن و کره جنوبی نیست که نیروهای آمریکایی را ملزم به حفاظت از بزرگ‌ترین صادرکننده نفت جهان در صورت مواجهه با حمله خارجی کند. بسته به چارچوب این پیمان، اگر در وهله کنونی صرفاً یک توافقنامه همکاری کوچک نهایی شود، می‌تواند بدون نیاز به گرفتن موافقت از کنگره قبل از خروج بایدن از کاخ سفید نهایی شود.

بسیار این حال با ورود قریب‌الوقوع دونالد ترامپ به کاخ سفید، اوضاع پیچیده‌تر می‌شود. مقامات فلسطینی و عرب نگرانند که ترامپ و دامادش، جارد کوشنر که معمار طرح موسوم به «معامله قرن» همچنین متحد نزدیک ولیعهد عربستان است، در نهایت بن‌سلمان را متقاعد کنند که از این طرح حمایت کند.

رویترز

مقبولیت ۱۶ درصدی زلنسکی

روزنامه تایمز انگلیس در مقاله‌ای با اشاره به مشکلات متعدد از جمله شکست‌های میدانی و کمبود نیروی نظامی در اوکراین گزارش داد که محبوبیت ولودیمیر زلنسکی بسیار کاهش یافته و شهروندان اوکراینی نمی‌خواهند او بار دیگر در انتخابات پیروز شود. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که ۱۶ درصد از اوکراینی‌ها در انتخابات احتمالی به او رای می‌دهند و حدود ۶۰ درصد از شهروندان اوکراینی ترجیح می‌دهند او حتی نامزد نشود.

و بهای ائتلاف‌هایش با ایران و حزب‌الله را می‌پردازد، اتفاق افتاد. از سوی دیگر باید توجه شود که ردپای ترکیه هم در این تحولات کاملاً مشهود است؛ چراکه علاوه بر تحریرالاشام، نام چندین گروهک تروریستی دیگر که هم‌پیمان با این تروریست‌ها بوده نیز در میان حمله‌کنندگان به حلب دیده می‌شود که «ارتش آزاد سوریه» متشکل از معارضان سوری تحت حمایت ترکیه نیز در کنار این جریان تروریستی در نبردها مشارکت دارند.

اینکه ترکیه چه بهره‌ای از این روند خواهد برد، موضوعی است که فاز آن به همکاری آنکارا - تل‌آویو برمی‌گردد و فاز دیگر آن به نوعی صرفاً منافع ترکیه را تأمین می‌کند. در فاز نخست باید توجه شود که اسرائیل و ترکیه حتی در اوج تنش‌های سال‌های پس از هدف قرار گرفتن کشتی ماوی مرمره، روابط تجاری و امنیتی خود را با هم قطع نکردند و حالا هم چنین وضعیت پابرجاست. بدون شک تضعیف سوریه برای هر دو مهم است اما ترکیه در فضای کنونی سعی دارد تا به هر ترتیب بتواند مرزهای شمال سوریه که کردهای مورد حمایت آمریکا در آنجا حاضر هستند و به دنبال برگزاری انتخابات مستقل هستند را براساس منافع خود پاک‌سازی کند؛ به عبارت دیگر، احیای و پیوستن توسط ترکیه می‌تواند باعث هدف قرار گرفتن کردهای سوریه هم بشود.

از منظر دیگر، ترکیه با این اقدام دولت مرکزی سوریه به رهبری بشار اسد را هم تضعیف می‌کند و با تقویت مجدد تروریست‌ها به دنبال آن هستند تا نفوذ ملی بشار اسد بر کشور کاهش پیدا کند. همین وضعیت در مورد ادلب را شاهد بودیم؛ به‌گونه‌ای که ترکیه همیشه مانع از پاک‌سازی این منطقه توسط ارتش سوریه که به کلکسیون تروریست‌ها تشبیه می‌شد، بوده و حالا از همان عناصر استفاده کرده است.

بازیرگر دیگر در این راستا، ایالات متحده است. آمریکایی‌ها در شمال سوریه و در نزدیکی منابع نفت این کشور پایگاه‌های نظامی مهمی داشته و دارند و بخش از این وضعیت بدون شک با چراغ سبز آنها شکل گرفته است. همچنین خبرگزاری نوستری در گزارشی به قلم آندری کاتس نوشته است: «تاکتیک‌های مورد استفاده تروریست‌ها در رویدادهای اخیر سوریه به وضوح نشان از آموزش دیگران به آنها دارد؛ چراکه هیات تحریرالاشام تصاویری از استفاده عوامل این گروه از پهپادهای اف بی بی، وی همچنین پهپادهای طراحی شده برای فرو ریختن بمب‌های دست‌ساز را در کانال‌های تلگرامی خود منتشر کرده است. این افراد به خودروهایی زرهی ارتش سوریه و چند موضع میدانی این ارتش با پهپادها حمله کرده‌اند. آنها حتی ادعا کردند با یک پهپاد انتحاری یک بالگرد نیروهای دولتی سوریه را از بین برده‌اند. به نظر می‌رسد که مریدان خارجی به اپراتورهای پهپادی این گروه‌ها آموزش داده‌اند».

از سوی دیگر، رسانه «میدل ایست اسپریتور» گزارش داده که فرماندهان میدانی اوکراینی در بین تروریست‌هایی که به ارتش سوریه حمله می‌کنند، شناسایی شده‌اند. حال باید منتظر بود و دید که تحولات میدانی از این پس به کدام سمت‌وسو می‌رود.

رد تجدیدنظر حکم جلب نتانیاهو

کریم خان، دادستان کل دیوان کیفری بین‌المللی از دادگاه استیناف خواست با درخواست تل‌آویو برای تجدیدنظر در حکم‌های جلب بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل و یوآو گالانت، وزیر جنگ سابق اسرائیل مخالفت کند. وی در سندی که به دادگاه تجدیدنظر ارائه کرد از این دادگاه خواست با درخواست اسرائیل برای تجدیدنظر در حکم جلب نتانیاهو و گالانت مخالفت کند.

شد. در آن زمان، تروریست‌های مسلح بمبی را در تونلی زیر هتل کارلتون سیتادل در نزدیکی قلعه حلب و در تونل‌هایی که زیر محوطه‌های تاریخی در بخش قدیمی این شهر که حفر کرده بودند، منجر کردند. اهمیت حلب به این دلیل است که این شهر در فهرست میراث جهانی سازمان فرهنگی یونسکو ثبت شده است.

القاعده مجدداً احیا شد؟

آنچه متاسفانه در رسانه‌های کشورمان کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد این است که اساساً بخش عمده‌ای از افکار عمومی کشورمان نمی‌دانند که تحریرالاشام دقیقاً کدام جریان به حساب می‌آید و پس‌زمینه فکری یا ریشه شکل‌گیری آن چیست. واقعیت این است که هیات تحریرالاشام را در اصل باید انشعابی از القاعده دانست. در سال ۲۰۱۲ زمانی که پرچم‌های سیاه داعش در عراق و سوریه به اهتزاز درآمد به موازات آن جبهه النصره که در اصل شاخه سوری سازمان القاعده به حساب می‌آمد به رهبری ابومحمد الجولانی اعلام موجودیت کرد.

یکی از مهم‌ترین دلایل اینکه چرا جبهه النصره شکل گرفت را باید ائتلاف القاعده با داعش به رهبری ابوبکر البغدادی بدانیم؛ چراکه القاعده اولاً در بسیاری از موارد مخالف مشی تند و تیز داعش بود و حتی در برخی از مناطق و محورهای سوریه این دو با یکدیگر درگیر شده بودند اما به هر حال القاعده تحت نظارت و رهبری ایمن الظواهری در آن روزها در سوریه توانست بسیاری را به خود جلب کند و در نهایت در سال ۲۰۱۶ میلادی، جولانی از القاعده جدا شد و «جبهه فتح‌الاشام» را تأسیس کرد. این درحالی است که بسیاری از پژوهش‌گران مطالعات تروریسم اعتقاد دارند این اقدام صرفاً یک نوع بازی با «نام و پرچم» بود و اساساً جولانی با القاعده در پشت صحنه و براساس ایدئولوژی سلفیت جهادی ارتباط داشت.

در نهایت جبهه فتح‌الاشام در اواخر ژانویه ۲۰۱۷ پس از ادغام با چندین جریان دیگر مانند حرکت نورالدین زکی، لواء الحق، جیش السنه و جبهه انصارالدین دوباره نام خود را تغییر داد و با عنوان هیات تحریرالاشام (HTS) اعلام موجودیت کرد و باز هم ابومحمد الجولانی رهبری این جماعت را به عهده گرفت. بر همین اساس باید گفت که جهان در حال مشاهده احیای انشعابی‌ها و باقی‌مانده‌های القاعده در سوریه است.

کدام بازیگران دولتی دخیل هستند؟

با گذر از تمام وقایع میدانی که ساعت به ساعت در چنین رویدادهایی در حال تغییر است، این سوال مهم پیش می‌آید که چه کسانی در پس این معرکه قرار دارند؟ بدون شک اسرائیل در این تحولات نقش اساسی را از حیث طرح‌ریزی به عهده داشته است. به‌گونه‌ای که رسانه‌های این رژیم اعلام کرده‌اند که اسرائیل از موعده حمله به حلب اطلاع داشت و این حمله تنها ۲۴ ساعت بعد از هشدارهای نتانیاهو به بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه و گفتن اینکه وی با آتش بازی می‌کند

آزمایش هسته‌ای روسیه

سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجه روسیه در مورد آزمایش‌های هسته‌ای روسیه در واکنش به سیاست‌های تشدیدکننده آمریکا گفت: «می‌گویم که وضعیت بسیار پیچیده است. در کلیت همه عناصر و در همه جنبه‌های آن تحت بررسی دائمی است». مدیر دیارتان کنترل تسلیحات وزارت خارجه روسیه اخیراً گفت احتمالاً از سرگیری آزمایش‌های هسته‌ای تمام عیار واشنگتن وجود دارد.

ادامه تیتربک

فتنه در شام

در این بیانیه آمده است: «تعداد زیاد تروریست‌ها و جبهه‌های متعدد درگیری، نیروهای مسلح ما را بر آن داشت تا عملیات استقرار مجدد را با هدف تقویت خطوط دفاعی به منظور دفع حمله، حفظ جان غیرنظامیان و سربازان و آماده شدن برای ضدحمله اجرا کنند».

فرماندهی کل ارتش و نیروهای مسلح سوریه در ادامه بیانیه خود آورده است: «با ادامه تردد تروریست‌ها در مرزهای شمالی و تشدید حمایت‌های نظامی و فنی از آنها، گروه‌های تروریستی توانستند وارد بخش‌های وسیعی از محله‌های شهر حلب شوند اما به دلیل تداوم حملات متمرکز و قدرتمند توسط نیروهای مسلح ما، نتوانستند پایگاه‌های خود را تثبیت کنند». در ادامه این بیانیه تأکید شد: «این اقدام موقتی است و نیروهای مسلح سوریه با تمام امکانات برای تأمین امنیت ملت سوریه در شهر حلب به عملیات و وظیفه ملی خود در راستای مقابله با سازمان‌های تروریستی و به دست گرفتن کنترل کامل شهر و حومه آن ادامه می‌دهند».

پاتک عصرگاهی

در این راستا، عصر شنبه خبرگزاری رسمی سوریه (سانا) اعلام کرد که هواپیماهای جنگی سوریه یک کاروان نظامی تروریست‌ها در میدان الباسل واقع در مرکز حلب را هدف قرار دادند که منجر به کشته شدن عناصر تحریرالاشام شد. ارتش سوریه همچنین مقر تروریست‌ها در روستای فلیفل در حومه ادلب واقع در شمال‌غربی سوریه را با توپخانه سنگین و موشک هدف قرار داد و برخی دیگر از منابع عربی اعلام کردند که جنگنده‌های سوریه و روسیه در عملیاتی مشترک، خودروهایی تروریست‌ها در امتداد حلب را هدف قرار دادند. ارتش سوریه همچنین مقرهای تروریست‌ها در پل الشغور در حومه ادلب را هدف حمله گسترده توپخانه‌ای و موشکی قرار داد.

المیادین هم (شنبه) اعلام کرد که درگیری‌های شدیدی بین ارتش سوریه و گروه‌های مسلح در محور ریف جنوب شرقی استان ادلب و در اطراف منطقه معره‌النعمان بعد از ورود تروریست‌ها به جنوب ادلب و فرودگاه نظامی ابوالظهور در جریان است. این درحالی است که به گفته المیادین، گروه‌های مسلح مدعی اشغال ۶۰ درصد از مساحت شهر حلب شده‌اند و رفت‌وآمد مردم را تا اطلاع ثانوی در این مناطق ممنوع اعلام کرده‌اند. بنابر اعلام المیادین، اهالی دو شهرک نبل و الزهرا در نزدیک حلب در شمال سوریه آنجا را تخلیه کرده‌اند و عناصر گروه موسوم به «نیروهای سوریه دموکراتیک» (قسد) که مورد حمایت آمریکا هستند، وارد این دو شهرک شده‌اند.

به گزارش ایرنا، رسانه‌های وابسته به جریان‌های تروریستی حاضر در میدان هم با انتشار فیلم و عکس‌هایی مدعی شده‌اند که غرب و مرکز شهر حلب را در اشغال خود درآورده‌اند و در این مسیر رامی عبدالرحمن، مدیر دیده‌بان حقوق بشر سوریه وابسته به مخالفان مسلح خارج‌نشین سوریه که در انگلیس حاضر است، (شنبه) در گفت‌وگو با خبرگزاری فرانسه مدعی شد که نصف شهر حلب اکنون تحت کنترل گروه تروریستی تحریرالاشام (جبهه النصره سابق) و گروه‌های وابسته به آن درآمد است و عناصر آنها به قلعه حلب رسیده‌اند.

این درحالی است که ۱۰ سال پیش و در جریان عقب‌نشینی تروریست‌های مسلح از شهر حلب در سوریه، قلعه تاریخی این شهر آسیب فراوانی دید و بخشی از قلعه تاریخی شهر حلب با حدود ۷ قرن قدمت در سوریه بر اثر یک انفجار قوی تخریب

گزارش سینمای ایران

اکران سینمایی
خائن‌کشی کیمیايي

دو فیلم تازه به اکران پاییزی اضافه می‌شود

نسخه سینمایی فیلم «خائن‌کشی» ساخته مسعود کیمیایی از چهارشنبه چهاردهم آذرماه وارد چرخه اکران می‌شود و فیلم تحسین شده «برف آخر» هم سرانجام بعد از سه سال نمایش خود را در سینماهای سراسر کشور آغاز خواهد کرد.

«خائن‌کشی» و «برف آخر» هر دو از فیلم‌های راه‌یافته به بخش مسابقه چهلمین جشنواره فیلم فجر بودند که هیچ‌کدام طی این سه سال فرصت اکران به دست نیاوردند.

این دو فیلم تا رسیدن به مرحله اکران سرنوشت عجیبی را تجربه کردند. فیلم «خائن‌کشی» سال گذشته در قالب یک مینی‌سریال ۴ قسمتی توسط نماوا منتشر شد و حالا بعد از گذشت حدود یک سال قرار است نسخه سینمایی آن روی پرده برود. امیرآقایی، مهران مدیری، پولاد کیمیایی، سارا بهرامی، سام درخشانی، پردیس پورعابدینی و ... بازیگران اصلی خائن‌کشی هستند.

اولین اکران «خائن‌کشی» ۲۰ بهمن ۱۴۰۰ در چهلمین دوره جشنواره فیلم فجر برگزار شد. کیمیایی در نشست خبری فیلم حضور پیدا نکرد. به گفته تهیه‌کننده آن علی اوجی، این فیلم با هزینه شخصی «چهار پنج نفر» ساخته شد. همچنین در این نشست اعلام شد که بیش از ۲۰۰ دقیقه برای خائن‌کشی فیلمبرداری شده که این مدت‌زمان برای پخش در شبکه نمایش خانگی استفاده خواهد شد و نتیجه آن همان مینی‌سریالی شد که در یک پلتفرم به انتشار درآمد و چندان هم مورد استقبال قرار نگرفت.

«خائن‌کشی» درباره گروهی متفاوت از آدم‌ها در دهه ۳۰ است که تصمیم می‌گیرند برای کمک به قرضه ملی که توسط مصدق اعلام شده، از بانک ملی در فرصت کوتاه کسوف‌زدی کنند. آنها این پول را برای قرضه ملی مصدق می‌خواهند. مصدق بر سر این مساله اصرار می‌ورزد که نفت ایران باید ملی شود. از سویی سرکرده این گروه دلباخته زنی است؛ اما در درگیری‌هایی که در جلوی بانک با پلیس بالا می‌گیرد او تیر می‌خورد و باقی فرار می‌کنند دزدی‌ای که سرنوشتی برای هر کدام رقم می‌زند و بوی خیانتی می‌آید که رفاقت‌ها را تهدید می‌کند.

فیلم تحسین شده «برف آخر» به کارگردانی امیرحسین عسگری هم طی این مدت سه سال هیچ‌گاه فرصت اکران به دست نیاورد. این فیلم در دو نوبت یک‌بار در سال گذشته و بار دیگر اواخر تابستان امسال قرار بود نمایش عمومی خود را آغاز کند، اما در نهایت این اتفاق نیفتاد و حالا قرار است طی روزهای باقی‌مانده پاییز طلسم اکران نشدن آن شکسته شود.

داستان فیلم نگاهی متفاوت به روزمرگی‌های یک دامپزشک دارد که در شرایط سردسیر منطقه کیاسر ساری شب‌ها به شکار گرگ می‌رود. احسان علیخانی یکی از سرمایه‌گذاران این فیلم سینمایی است.

در فیلم «برف آخر» امین حیایی ایفاگر نقش اصلی است که برای بازی در این فیلم برنده سیمرخ بلورین بهترین بازیگر نقش اول مرد شد. لادن مستوفی و سیدمجید صالحی دیگر بازیگران اصلی برف آخر هستند.

این فیلم در چندین رشته چهلمین دوره جشنواره فیلم فجر نامزد و در نهایت برنده ۴ جایزه بهترین چهره‌پردازی، بهترین فیلمبرداری، بهترین نقش اول مرد و سیمرخ بلورین جایزه ویژه هیات داوران شد. این فیلم همچنین بعد از موفقیت مهدی و علفزار با نامزدی در ۱۲ رشته دارای بیشترین تعداد نامزدی در این دوره از جشنواره فیلم فجر بود.

وودی آلن در اسپانیا

وودی آلن، کارگردان مشهور سینما در ۸۹ سالگی یک فیلم جدید را آماده ساخت دارد. وودی آلن که آماده بود تا یک فیلم جدید را پاییز امسال در ایتالیا فیلمبرداری کند و با از بین رفتن بودجه و لغو کل تولید روبه‌رو شد، بیکار نخواهد نشست و اکنون شبکه اسپانیایی لانگارید گزارش کرده که آلن فیلم بعدی خود را در بارسلون فیلمبرداری خواهد کرد.

بازی تام کروز در فیلم ترسناک

تام کروز در فیلم مهیج ماورای طبیعی داگ لیمن با عنوان «عمیق‌تر» بازی می‌کند. این بازیگر برای بازی در فیلم داگ لیمن قرارداد امضا کرد. لیمن از «عمیق‌تر» به‌عنوان یک فیلم مهیج ماورای طبیعی یاد کرده که در مرکز آن فضاوردی جای دارد که کروز نقش آن را بازی می‌کند؛ کسی که در اعماق دریا غواصی می‌کند اما به زودی خود را با یک موضوع شوم و خطرناک روبه‌رو می‌بیند.

پایان فیلم سینمایی ام‌کلثوم

مروان حامد، کارگردان سرشناس مصری فیلم زندگی‌نامه ام‌کلثوم، بزرگ‌ترین خواننده تاریخ عرب را به پایان برد. مروان حامد، کارگردان برجسته مصری که در سطح بین‌المللی بیشتر به خاطر اثر حماسی پیشگامانه‌اش «عمارت یعقوبیان» شناخته می‌شود، اخیراً فیلم «الست» را ساخته است؛ یک فیلم زندگی‌نامه‌ای درباره ام‌کلثوم نماد بزرگ مصر که به‌عنوان بزرگ‌ترین خواننده جهان عرب شناخته می‌شود.

هیاهو برای هیچ

ساترا طبق معمول از مواضع خود عقب‌نشینی کرد

هفته گذشته ساترا بار دیگر محلی برای جنجال‌آفرینی شد و در یک روز دست به توقیف دو برنامه پرتعداد زد. برنامه‌هایی که مخاطبان زیادی برای شبکه خانگی دست‌وپا کرده بود و ساترا که زیرمجموعه صداوسیماست دوباره نشان داد که تحمل رقیبی پرتعداد را ندارد و نمی‌تواند رسانه‌ای که تماشاگری برای خود دست‌وپا می‌کند را تاب بیاورد. البته این اولین بار نیست که ساترا دست به جنجال‌آفرینی می‌زند. با اینکه چندین بار چنین آشوب‌هایی به پا کرده و مدتی بعد حکم‌های توقیف رنگ باختند و اجازه پخش محصولات توقیفی صادر شده اما همچنان حاشیه‌سازی می‌کند و هیاهو به راه می‌اندازد. گویی که باید هرچند وقت یک‌بار جنجالی به پا کرده و هزینه‌ای برای خود و سازمان صداوسیما به وجود آورد و بعد عقب‌نشینی کند. مثل این بار که پای رئیس‌جمهور و وزیر ورزش به توقیف گزارش زنده فوتبال عادل فردوسی‌پور هم باز شد و آنها پیگیر رفع توقیف برنامه او شدند و خبر آمد که قرار است دوباره گزارش این مجری طرد شده از صداوسیما از مسابقه فوتبال روی خروجی پلتفرم قرار گیرد. از سوی دیگر به دنبال جنجال‌هایی که به پا شد و سیل مخالفت و انتقادات به عملکرد ساترا، معاون امور کاربران و تنظیم‌گری اجتماعی این نهاد هم اعلام کرد، برنامه «آکتون» سروش صحت در مسیر صدور مجوز بوده و محتوای نام ساترا کاملاً واضح و مشخص است و تذکری برای بازگشت به مسیر درست و قانونی است. بسیاری از کاربران شبکه‌های اجتماعی در روزهای اخیر، برخورد با برنامه‌های اینترنتی فردوسی‌پور و صحت را در چارچوب نسبت صداوسیما و چهره‌ها تحلیل می‌کنند. با این حال، ساترا تأکید دارد که این برخوردها به هیچ‌وجه به شخص مربوط نیست، بلکه با استناد به قوانین ابلاغ شده همچنین تعهدات پلتفرم پخش‌کننده صورت گرفته است. ساترا در حالی از مجوز نداشتن پخش زنده برنامه فردوسی‌پور به‌عنوان تخلف یاد می‌کند که بسیاری از برنامه‌های متفرقه درحال پخش زنده از پلتفرم‌ها هستند بدون اینکه ساترا درباره آنها حساسیتی داشته باشد و او زمانی دست به توقیف برنامه فردوسی‌پور زد که چند گزارش زنده او پخش شده و اگر منع قانونی درباره این کار وجود می‌داشت باید از همان اولین برنامه دست به توقیف آن می‌زد، نه زمانی که تماشاگر این گزارش‌ها به یک‌باره افزایش پیدا کرد. حالا وزیر ورزش در اظهارنظری جدید درباره فردوسی‌پور اعلام کرده است که دولت و شخص رئیس‌جمهور حامی بازگشت این گزارشگر محبوب و در مجموع پیگیر ماجرا هستند و باید دید آیا این واکنش، سرانجام چهره‌هایی از این دست را در وضعیتی متفاوت قرار می‌دهد؟

ضمن اینکه اعلام پخش گزارش بازی دورتموند-بارنمونینخ توسط فردوسی‌پور در صفحه رسمی فوتبال ۳۶۰ حاکی از آن است که سازندگان این برنامه همچنین خود او (فردوسی‌پور) همچنان مصر به ادامه مسیر هستند. شبکه نمایش خانگی هفته گذشته تحت تأثیر اختلافاتی بود که بار دیگر در فضای رسانه‌ای میان ساترا (تنظیم‌گر پلتفرم‌های وی‌اودی) و صباالیده (یکی از شرکت‌های فعال فناوری اطلاعات در ایران) سر باز کرد؛ اختلافاتی که در گذشته نیز بر سر بعضی سریال‌های مربوط به فیلمو (سکوی پخش فیلم و سریال وابسته به این شرکت) مانند «سقوط» وجود داشت و گاه حتی کار آنها بیخ پیدا می‌کرد اما بعد از مدتی حل شد یا لااقل به عرصه عمومی نکشید.

نکته‌ای که در این میان به چشم آمد، آن بود که سروش صحت و عادل فردوسی‌پور هر دو در سال‌های اخیر همکاری‌شان را با صداوسیما قطع کرده بودند. حال و

چهره‌ها تحلیل می‌کنند. در واقع رسانه ملی خود باعث‌وبانی این جور تحلیل‌ها بود. چرا که یک‌بار دست به حذف چهره‌های تاثیرگذار و پرتعداد از آنتن خود زد و بار دیگر مانع از ادامه کار آنها در پلتفرم‌های شبکه‌های خانگی که به غلط آنها را رقیب خود قلمداد می‌کند، شد. درحالی که تعداد تماشاگر، امکانات و سرمایه هیچ‌یک از این پلتفرم‌ها به اندازه تلویزیون نیست و در بهترین حالت، تماشاگر پرتعدادترین سریال به نیمی از تماشاگر یک سریال تلویزیونی هم نخواهد رسید.

این واقعیت وجود دارد که شبکه‌های تلویزیون در سال‌های اخیر بسیاری از چهره‌های شاخص خود را از دست دادند. با در پیش گرفتن سیاست دوری از «سلب‌ریتی‌زدگی» برخی از رسانه‌ها حذف شدند و بعضی دیگر، خود مسیر خارج از تلویزیون را در پیش گرفتند. با این حال در پی افت میزان بیننده‌ها طی حدود یک سال اخیر برخی از این چهره‌ها به سیما بازگشتند که از جمله آنها می‌توان به نام‌هایی چون ایرج طهماسب، محمدرضا گلزار و جناب‌خان اشاره کرد اما برخی دیگر مثل سروش صحت، احسان علیخانی، عادل فردوسی‌پور، مهران مدیری، رامبد جوان، رضا رشیدپور، سیدعلی ضیا و ... همچنان از این رسانه دور هستند.

در مقابل نام‌هایی مانند علی شاه‌حاجتی شنیده می‌شود که بعد از سال‌ها به همکاری با تلویزیون بازگشته‌اند و برای این رسانه سریال می‌سازند.

از سوی دیگر گفته می‌شود، ساترا درحالی که برخورد با برنامه‌های فردوسی‌پور و صحت روی آورده که آثاری چون «بازنده»، «گردن‌زنی» که در ماه‌های اخیر از منظر خشونت بسیار مورد نقد مخاطبان و کارشناسان قرار گرفته‌اند و همچنان هم در شبکه نمایش خانگی به تولید و پخش می‌رسند با برخورد موجهی از سوی نهاد تنظیم‌گر مواجه نمی‌شوند.

در شرایطی که پخش برنامه‌های این دو چهره با مخالفت نهاد تنظیم‌گر وابسته به سازمان صداوسیما مواجه می‌شود، صداوسیما از سوی عده‌ای در معرض این نسبت قرار دارد که چون این برنامه‌ها در رقابت با محصولات صداوسیما قرار می‌گیرند، تلویزیون می‌خواهد در مسیر فعالیت آنها در عرصه‌ای خارج از این رسانه سنگ‌اندازی کند. چرا که با رفتاری که ساترا از خود نشان داد، نمی‌توان شائبه دیگری را هم در این رابطه مطرح کرد. چنانچه اگر منع قانونی درباره هر دو برنامه وجود داشت، این نهاد می‌توانست پیش از پخش هر دو برنامه از انتشار آنها جلوگیری کرده و بدون سروصدا با برداشتن موانع و اصلاحات، مجوز پخش آنها را صادر کند.

استناد منتقدان برای این نقد به دو نکته است. از سویی پس از حذف برنامه «کتاب‌باز» از جدول پخش شبکه نسیم و وعده‌های بی‌سرانجام برای بازگشت آن به آنتن، حالا تنها اشاره مجری به تجربه قبلی گروه سازنده در تلویزیون، ناقض مالکیت معنوی شمرده می‌شود و از سوی دیگر، درحالی که اعلام می‌شود، موضوع گزارش عادل فردوسی‌پور در آپارات شخصی نیست اما در فایل صوتی یادشده، تنها به گزارش این چهره اشاره می‌شود و نه مسابقه دیگری که به طور هم‌زمان و با صدای گزارشگر دیگری درحال پخش است.

کاملاً روشن نیست آیا برای همه مسابقات دیگری که طی سال‌های اخیر از پلتفرم آپارات پخش شده، تذکر مشابهی به مدیریت این پلتفرم داده شده یا این اتفاق به گزارش عادل فردوسی‌پور اختصاص دارد که به‌تازگی از این پلتفرم آغاز شده است.

براساس نظراتی که در شبکه‌های اجتماعی دیده می‌شود، بسیاری از کاربران اتفاقات اخیر را در رابطه میان رسانه ملی و

سال هفتم شماره ۱۸۴۹
یک‌شنبه ۱۱ آذر ۱۴۰۳

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

چاره‌سپیناه

برای بخش مسکن چه کاری می‌توان کرد؟

محمود اولاد

اقتصاددان

مسکن جدا از سکونتگاه نیست و جدا از سکونتگاه نمی‌توان برای آن برنامه‌ریزی کرد. برنامه‌ریزی برای مسکن هم نمی‌تواند یکسره و کلی برای همه کشور باشد! برنامه‌ریزی برای مسکن باید به صورت محلی و سکونتگاه به سکونتگاه انجام شود. به همین دلیل، در ذیل معاونت شهرسازی یک اداره کل مسکن ایجاد کنید. این کار ناهماهنگی پیش آمده بین معاونت شهرسازی و معاونت مسکن و دو شورای عالی را از بین می‌برد. بعد بروید سراخ اینکه چگونه می‌توان در عین اینکه با رشد‌های پایدار ۵-۶ درصد (این شرط لازم برای هر نوع برنامه‌ریزی است، اگر نباشد، این بند باید با شدت بیشتری انجام شود)، آن ۳۳ سال را کاهش داد. برای این منظور، باید بروید به سراخ حذف مقررات و استانداردها. نمی‌توان درآمد سرانه یک‌چهارم غرب را داشت ولی استانداردهای شهرسازی غرب را پیاده کرد! جیب خالی و پز عالی که نمی‌شود. شهرسازی سرانه محور را از بین ببرید. شهرها و در همان چارچوب مسکن‌ها را متناسب با توان مردم هر شهر برنامه‌ریزی کنید. این کار را با مشارکت شهروندان پیش ببرید. برای این کار، باید قانون جامع شهرسازی را تدوین کنید. این قانون بسیار مهم است که هرچه سریع‌تر با این نگرش تنظیم شود. رویاروای و ایده‌آل‌گرایی هم در آن قانون نکنید. قانون را خیلی کلی و صرفاً در چارچوب‌های کلی بنویسید که دست برنامه‌ریزان متناسب با توان مردم هر شهر و با مشارکت شهروندان برای برنامه‌ریزی شهر باز باشد. مساله بعد این است که نگران زلزله نباشید. نه اینکه زلزله مهم نیست، نه اینکه اگر زلزله بیاید، انسان‌های زیادی از بین نروهند رفت، اما اینکه چنان به این موضوع پردازید که برنامه‌ای با استاندارد بالا که از توان مردم خارج باشد، تولید کنید؛ صرفاً مردم را به حذف از بازار رسمی هدایت و به سمت بازارهای غیررسمی (ایجاد سکونتگاه‌های غیررسمی) سوق می‌دهید. هزینه‌های آنها را به قدری افزایش می‌دهید که قبل از وقوع زلزله، زیر آوار این‌ها هزینه‌ها مدفون می‌کند. نگران زلزله نباشید. زلزله در ۲۰ سال گذشته، ۱۰۰ هزار نفر را کشته، اما در همین ۲۰ سال ۴۰۰ هزار نفر در جاده‌ها کشته شده‌اند! اگر جان انسان‌ها مهم است، نه ایجاد فرصت‌های رانتی برای گروه‌های خاص، دست از این بازی بکشید!

زلزله اگر بیاید، فقط خانه‌های مردم تخریب نمی‌شوند، بلکه زیرساخت‌ها و خدمات شهری هم تخریب می‌شوند. قسراً نیست در خانه‌های زلزله‌خود به خاطر اینکه دسترسی‌ها از بین رفته، از گرسنگی بمیریم! برنامه‌ریزی برای زلزله، از بیرون خانه شروع می‌شود. اولویت در برنامه‌ریزی برای زلزله، در وهله اول امکان تخلیه سریع است و در وهله دوم، بازگشت سریع به حالت عادی! اینها ربطی به مسکن ندارد، بلکه فضای عمومی را نشانانه می‌گیرد. اگر به زلزله هم فکر می‌کنید، جای ضوابط پرهزینه برای مسکن، فضای عمومی را آماده کنید.

همچنین لازم است که بازنگری طرح جامع مسکن را متوقف کنید. با آن به جایی نخواهید رسید. از دل آن طرح، چیزی غیر از هتان سیاست‌های متداول با ابعادی متفاوت بیرون نخواهد آمد. اساساً مسکن را خارج از شهرسازی نباید دید. طرح جامع مسکن چون به صورت بخشی تهیه می‌شود، چاره‌ای ندارد که تحقق رشد اقتصادی مثبت را فرض کند! درحالی‌که این فرض هیچ وقت درست نیست. در انتها اینکه حتی با فرض اینکه از همین امروز، رشد اقتصادی پایدار ۵-۶ درصد داشته باشید، مساله مسکن را نمی‌توانید حل کنید. قبلاً توضیح داده‌ام که ۳۳ سال طول می‌کشد که نسبت شاخص دسترسی به مسکن با چنین رشدی، به زیر ۱۰ یعنی نرم قابل قبول برسد و مردم بتوانند با تخصیص وام به خرید مسکن اقدام کنند. پذیرش اینکه مساله به راحتی قابل حل نیست و نمی‌توان اهداف بلندپروازانه مثل آنچه در جدول برنامه هفتم (کاهش شاخص دسترسی به ۵/۷) آمده، داشت؛ اصل اول امکان‌پذیر کردن حل تدریجی مساله است. اگر قدم اول را بپذیرید، گام دوم این است که اقداماتی که فاجعه‌های بلندمدت ایجاد می‌کنند را به سرعت متوقف کنید. هزینه دست کشیدن و نابود کردن اثرات اقدامات قبلی، بسیار پایین‌تر از ادامه کارهای غلط است. مسکن مهر که ۲/۱ میلیون واحد مسکونی را در هدف قرار داده بود، در طول ۱۷ سال گذشته، با وجود انواع و‌صله‌بینندن‌ها مانند خودمالکی و ...، هزینه‌های بسیار زیادی به اقتصاد ایران تحمیل کرد.

توسعه

تحلیل تحولات اقتصادی

۵.۶

میلیارد

خروج پول

معاملات بورس تهران، در نخستین روز هفته با کاهش ۴۶/۰ درصدی به پایان رسید. پس از ۵ روز که شاخص کل بورس سمت‌وسوی صعودی داشت؛ در جریان دادوستدهای امروز، تغییر مسیر داد. امری که بعد از چند روز مثبت، اکنون حال‌وهوای دیگری در فضای تالار شیشه‌های حاکم کرده است. دیروز مبلغی به میزان ۵۰۶ میلیارد تومان پول حقیقی از گردونه دادوستدها بعد از ۵ روز ورود پول خارج شد.

۶

درصد

افت تولید خودرو

تولید هشت ماهه سه خودروساز بزرگ کشور در سال جاری درحالی با افت ۸/۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته همراه بوده که تولید ماهانه نیز افت ۲/۲۴ درصدی به خود می‌بیند. سه خودروساز بزرگ کشور، از ابتدای سال تا انتهای آبان‌ماه ۵۷۴ هزار و ۵۴۳ دستگاه خودروی سواری تولید کرده‌اند. این در شرایطی است که در مدت مشابه سال ۱۴۰۲ این رقم به ۶۰۹ هزار و ۹۳۷ دستگاه می‌رسید.

مزایای کودک دوساله

چت جی‌بی‌تی در دو سال گذشته چه دردی از ما دوا کرد؟

مهتا معرفت

گروه اقتصاد

دو سال پیش در تاریخ ۳۰ نوامبر (مثل دیروز) از چت جی‌بی‌تی رونمایی شد. این «بات مکالمه»، تنها در عرض چند روز پس از رونمایی عمومی، همه را مجذوب خود کرد. چت جی‌بی‌تی به هر فردی که به اینترنت دسترسی دارد اجازه چت و گفت‌وگو می‌دهد. حتی بسیاری، این احساس را دارند که به جای یک ماشین، با یک شخص مکاتبه می‌کنند.

با وجودی که تنها دو سال از رونمایی رسمی از چت جی‌بی‌تی می‌گذرد، دو نکته کاملاً روشن شده است؛ یکی اینکه ما خیلی به این بات وابسته شده‌ایم و دیگر اینکه زندگی ما با وجود چت جی‌بی‌تی راحت‌تر شده است. این فناوری با صرفه‌جویی در زمان، پول و انرژی، زندگی ما را ساده کرده. کاربرد هوش مصنوعی در زندگی روزمره ما بسیار گسترده است؛ از جست‌وجو در اینترنت گرفته تا ارائه خدمات مالی و بانکی. ما به‌طور روزانه زمان زیادی را صرف چرخیدن در رسانه‌های اجتماعی، سرچ در اینترنت، آهنگ گوش دادن، فیلم دیدن و بازی‌های ویدئویی می‌کنیم که پشت صحنه همه اینها، از طریق هوش مصنوعی انجام می‌شود. اما یک نگرانی هم وجود دارد؛ اینکه چت جی‌بی‌تی درحالی‌که باعث افزایش رقابت در حوزه هوش مصنوعی مولد شده است، اما پیشرفتی آهسته‌تر از حد انتظارات داشته و کارشناسان در مورد احتمال وقوع یک تحول انقلابی دیگر در این حوزه، آن هم در بازه‌زمانی کوتاه‌مدت تردید دارند. یورو نیوز در گزارشی درباره کاربردهای چت جی‌بی‌تی نوشت: درحال حاضر، هیجان اولیه جای خود را به نبرد شرکت‌ها برای تسلط در به‌کارگیری چنین ابزارهایی داده است. مایکروسافت به سرعت با شرکت «اِین‌آی‌آی – OpenAI» که توسعه‌دهنده هوش‌های مصنوعی «چت جی‌بی‌تی – ChatGPT» و «دال‌ئی – DALL·E» است قرارداد همکاری منعقد کرد. گوگل نیز از قافله عقب‌ماند و مدل‌های باز خود را ظرف دو ماه رونمایی کرد. امروز، ما در مرحله‌ای هستیم که شرکت مشاوره‌ای گارتر از آن به‌عنوان «مرحله هم‌زدایی» یاد می‌کند؛ یعنی اینکه سرخوشی اولیه منجر به افزایش انتظارات شد و ناتوانی در برآورده کردن سریع آنها باعث کاهش علاقه شد. این یک مرحله طبیعی در چرخه حیات روندهای فناوری است و به گفته گارتر، شیب انتظارات در عرض چند سال دوباره افزایش خواهد یافت، هرچند نسبت به موج اول ضعیف‌تر خواهد بود.

جهش دوباره به چه چیزی نیاز دارد؟

آندری کارپاتی، یکی از خالقان مدل چت جی‌بی‌تی (که در ماه فوریه اِین‌آی‌آی را ترک کرد)، اخیراً به نشانه‌هایی از فرسودگی در هوش مصنوعی مولد اذعان کرده است. از آنجایی که نسخه‌های اولیه چت جی‌بی‌تی قبلاً روی تقریباً تمام متون موجود در اینترنت آموزش داده شده بودند، نسخه‌های جدیدتر نمی‌توانند از داده‌های بیشتری نسبت به نسخه‌های قبلی خود استفاده کنند. این بدان معنی است که مدل‌های جدید قادر به بهبود قابل توجهی نخواهند بود. به گزارش یورونیوز آوارو باربرو، رئیس تجزیه و تحلیل داده‌ها در «موسسه مهندسی دانش»، توضیح می‌دهد که «برای انجام یک جهش بزرگ، به نوآوری در معماری الگوریتمی، مانند توسعه ترانسفورماتورها در سال ۲۰۱۷] نوعی شبکه عصبی که در توسعه مدل‌های بزرگ زبانی کلیدی است] نیاز است».

ضمن اینکه چالش‌های تجاری همچنان ادامه دارند، زیرا سرمایه‌گذاران در مورد سودآوری هوش مصنوعی مولد نامطمئن هستند. شرکت OpenAI در ماه اکتبر ۱۰ میلیارد دلار علاوه بر ۱۳ میلیارد دلاری که مایکروسافت در سال ۲۰۲۳ متعهد شد، دریافت

کرد. با این حال، این بودجه ممکن است کافی نباشد. کمالینکه با وجود برنامه‌ریزی‌های اولیه برای عرضه نسخه «چت جی‌بی‌تی-۵» تا اواخر سال ۲۰۲۳، اما این مدل هنوز وارد بازار نشده است و باعث ایجاد شک و تردید در میان تحلیلگران در مورد پتانسیل آن برای برآورده کردن انتظارات تعیین شده توسط سم آلتمن، مدیرعامل این شرکت شده است. اِین‌آی‌آی پیش‌بینی می‌کند که تا سال ۲۰۲۹ سودآور نخواهد بود، در حالی که هزینه‌های ماهانه تقریباً ۵۰۰ میلیون دلار را متحمل می‌شود.

توانمندی‌های عجیب

انتشار عمومی چت جی‌بی‌تی در ماه نوامبر ۲۰۲۲ به ما نشان داد که هوش مصنوعی چه توانمندی‌هایی دارد. این موضوع نگرانی‌های عده‌ای را برانگیخت که این فناوری می‌تواند شغل انسان‌ها را تصاحب کند. اما به‌نظر می‌رسد بسیاری از کارمندان چنین نظری ندارند و طبق تحقیقی که مایکروسافت انجام داده است، حدود ۷۰ درصد از آنها اعلام کرده‌اند که از سپردن بخشی از حجم کاری خود به هوش مصنوعی استقبال می‌کنند. در واقع کارمندان با پرسیدن یک سوال ساده از آن، به اطلاعات درخواستی از هزاران منبع دسترسی پیدا می‌کنند. آزادی و قدرت جدیدی که این فناوری ارائه می‌دهد این پتانسیل را دارد که دسترسی به اطلاعات مفید را آسان‌تر و سریع‌تر از هر زمان دیگری در گذشته کند. یک نماینده فروش، مدیر بازاریابی یا مدیر مالی را در نظر بگیرید که در جست‌وجوی اطلاعاتی از مشتریان، محصولات یا نتایج کسب‌وکار است تا به آنها در انجام کارشان کمک کند. به جای اینکه مجبور باشند انواع افراد را برای کمک ردیابی کنند، به راحتی می‌توانند از طریق چت‌بات شرکت این اطلاعات را پیدا کنند. این سیستم همچنین با ارائه دسترسی سریع‌تر به داده‌های مربوط به سطوح پرداخت، حفظ و مشارکت کارکنان در تیم‌هایشان، به شرکای تجاری منابع انسانی نیز کمک خواهد کرد. واضح است که هوش مصنوعی از این طریق می‌تواند باعث بیشتر شدن بهره‌وری و سرعت انجام وظایف در محل کار شود. در عوض عده زیادی ممکن است با گسترش و توسعه هوش مصنوعی بیکار شوند. برای همین است که تحقیقات و پژوهش‌های بسیاری به بررسی عواقب فناوری هوش مصنوعی و نقش آن در شکل‌دهی آینده بشریت پرداخته‌اند. باید این واقعیت را بپذیریم که هوش مصنوعی هر روز بر تصمیمات و سبک زندگی ما تأثیر می‌گذارد.

توسعه سریع محصولات هوش مصنوعی یک سوال مهم را مطرح می‌کند: آیا تیم منابع انسانی آماده است تا به کارمندان کمک کند تا از پتانسیل هوش مصنوعی استفاده کنند؟ آیا آنها آماده نظارت بر این مراحل در دنیای هوشمند جدید هستند؟ جاش برسین، تحلیلگر و نویسنده مشهور در زمینه منابع انسانی و فناوری، با توجه به رشد سریع بازار هوش مصنوعی در مقاله‌ای با عنوان «هوش مصنوعی قدرت جدیدی برای کارمندان» به بررسی این موضوع پرداخته است. او تأکید می‌کند درحالی‌که قدرت هوش مصنوعی بسیار زیاد است، اما این فناوری هنوز در مراحل ابتدایی خود قرار دارد. برسین توصیه می‌کند که رهبران کسب‌وکار و منابع انسانی باید تمرکز خود را بر روی شناسایی کاربرد عملی هوش مصنوعی در دنیای واقعی قرار دهند تا بتوانند به‌طور کامل از قابلیت‌های هوش مصنوعی تولیدکننده بهره ببرند. در ادامه خلاصه‌ای از این مقاله ارائه می‌شود.

هوش مصنوعی و بهره‌وری

هوش مصنوعی به‌طور کلی همان شبیه‌ساز رفتار انسان است که در قالب یک ماشین برای حل مسائل پیچیده به کار گرفته می‌شود. این ماشین هوشمند توانایی درک فرمان‌هایی که داده می‌شود، ذخیره داده‌های انتقالی و نتیجه‌گیری براساس این داده‌ها را دارد. با رونق محاسبات ابری و ذخیره‌سازی و تحلیل داده‌های بزرگ، هوش

۱۲

هزار میلیارد تومان

مبادله دیروز

در مبادلات دیروز بورس ۶۳ درصد نمادها منفی معامله شدند و ۳۷ درصد مابقی مثبت بودند؛ به عبارتی، ۵۳۴ نماد در بازار امروز منفی معامله شدند و ۳۰۸ نماد دیگر مثبت به اتمام رسیدند؛ همچنین سرانه خرید حقیقی ۴۱/۱ و سرانه فروش حقیقی ۴/۶۵۵ میلیون تومان بودند. مجموع ارزش کل معاملات در بازار دیروز، ۹۰۶۹۸ میلیارد تومان بود که از این میزان ارزش معاملات خرد بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان به ثبت رسید.

مصنوعی به بهبود کارایی در محیط‌های تولیدی کمک می‌کند و موجب عملکرد و نتایج بهتر می‌شود. با استفاده از هوش مصنوعی و یادگیری ماشینی، سیستم‌ها می‌توانند صدها مدل ریاضی از احتمالات تولید و نتیجه را آزمایش کنند و در تحلیل خود دقیق‌تر باشند و در نتیجه بتوانند پیش‌بینی مناسب‌تر و منطقی‌تری از آنچه در آینده رخ می‌دهد به ما ارائه دهند. این پیش‌بینی می‌تواند به شرکت‌ها برای کنترل شرایط آبی و برنامه‌ریزی برای آن کمک بزرگی کند. از طرفی پیشرفت‌هایی که در حوزه تکنولوژی و هوش مصنوعی رخ داده می‌تواند در فرآیند تولید و نگهداری به کمک شرکت‌ها بیاید. با وجود حس‌گرهایی که برای ردیابی و کنترل محصولات به کار گرفته می‌شود، می‌توان به راحتی محصولات معیوب و آنهایی را که از نظر کیفیت در حد استاندارد نیستند از بقیه محصولات جدا کرد و حتی می‌توان در نگهداری از تجهیزات نیز از هوش مصنوعی استفاده کرد، به طوری که شرایط تجهیزات و ماشین‌آلات کارخانه و شرکت را به خوبی ارزیابی کنند و نتایج آن را ارائه دهد. ورود هوش مصنوعی به شرکت می‌تواند چنین کارها و وظایفی را بر عهده بگیرد که بر بهره‌وری شرکت تأثیر شگرفی خواهد داشت. اما این تأثیر بر کار کارمندان و کارگران شرکت چگونه است؟ بسیاری از افراد معتقدند که افزودن یک فناوری جدید به شرکت باید همزمان با به‌کارگیری کارکنان با توانایی شناخت و کار با این فناوری جدید باشند. از طرفی برخی از کارکنان که این فناوری می‌تواند وظایف آنها را انجام دهد، از شرکت تعدیل می‌شوند و باید به دنبال شغل دیگر بگردند. در نتیجه می‌توان گفت که افزودن یک فناوری جدید می‌تواند یک جایگزین شغلی و تغییر شغل برای عده زیادی از کارکنان شرکت باشد. اما جنبه اجتماعی آن و تأثیر ورود هوش مصنوعی بر بازار کار می‌تواند متفاوت باشد.

تکامل عصر هوش

جاش برسین با اشاره به روند تکامل اقتصاد آمریکا توضیحی درباره شرایط عصر حاضر و تکامل هوش مصنوعی ارائه می‌کند. او توضیح می‌دهد که اقتصاد آمریکا در چهار مرحله تکامل یافته است: دوران پیشگام، زمانی که کشور پیدا شد. دوران صنعتی، زمانی که شرکت‌های تولیدی، حمل‌ونقل و انرژی ساخته شد. عصر اطلاعات، زمانی که فناوری اطلاعات و محاسبات مدل‌ها و ابزارهای کسب‌وکار جدید ایجاد شد و اکنون آخرین مرحله، عصر اطلاعات که در آن همه این اطلاعات یکپارچه شده در دسترسی افراد هستند. در هر یک از این دوره‌ها نقش کارگران تغییر کرده است. در دوره اول، افسراد در مزارع کار می‌کردند و به‌عنوان خانواده‌ها و گروه‌های کوچک فعالیت داشتند. دوران صنعتی، ایده‌های جدیدی از مدیریت و نیروی کار را به ارمان آورد و شرح شغلی به افراد می‌داد که طبق آن بسیاری از کارگران به‌عنوان قطعات قابل تعویض در صنایع مشغول به کار بودند. عصر اطلاعات نقش جدیدی را برای حرفه‌ای‌ها ایجاد کرد و این قدرت را در اختیار بسیاری قرار داد تا مدیر، فن‌آور و رهبر شوند. به گفته برسین، دوران اطلاعات فراتر خواهد رفت و همه ما را قادر می‌کند تا کارگران توربوشارژ با دسترسی به اطلاعات مانند گذشته باشیم. در دوران همه‌گیری کرونا، اگر به خوبی به خاطر داشته باشید، اختلال بی‌سابقه‌ای در بازار محصولات و همچنین بازار کار ایجاد شده بود. این عاملی بود که باعث رشد و گسترش دورکاری در سراسر جهان شد که به کارمندان اجازه می‌داد در شرایط تقریباً مناسب و امن خانه‌شان کار کنند و کارفرمایانی که با هزینه کمتر به ارائه خدمات و محصولات پردازند. اما همین موضوع کمبودهای عظیمی در بازار کار ایجاد کرده بود و نرخ‌های بیکاری به‌شدت افزایش یافته بودند. در پاسخ، سازمان‌های منابع انسانی سیل ایده‌های جدید، نوآوری‌ها و راه‌حل‌های خلاقانه را پذیرفتند؛ از طبقه‌بندی مهارت‌ها، بازارهای استعداد گرفته تا تمرکز بر برابری حقوق، شفافیت پرداخت، رفاه و تجربه کارکنان. این برنامه‌ها به‌جبار به وجود آمدند، اما این منفعت را متخصصان منابع انسانی داشتند که مجبور شدند استراتژی‌ک‌تر باشند. حالا این توانایی استراتژیک بودن در مورد مهارت‌سازی و فناوری با جهش عظیمی که هوش مصنوعی آماده کرده است، دارد آزمایش می‌شود. به زودی، هر کارمندی قادر خواهد بود به روش‌های منحصر‌به‌فرد و خاص خودش، ارزش‌افزوده ایجاد کند. عصر هوش مصنوعی این پتانسیل را دارد که همه ما را در بسیاری از چیزهای جدید متخصص کند و با دسترسی و استفاده از اطلاعات گسترده‌تر، نقش‌ها و دیدگاه‌های خود را گسترش دهیم.

رجیستر آیفون‌های داخلی

عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد گفت: با توجه به موافقت دولت با رجیستری آیفون‌های بالای ۱۳ در زمینه آیفون‌هایی که در دست مردم است و قبلاً وارد کشور شده نیز تمهیدی خواهیم کرد. طبق برآوردها حدود یک میلیون از این نوع گوشی‌ها دست مردم است و جزو دارایی مردم قلمداد می‌شود که عملاً بلا استفاده شده است. لذا باید تمهیدی برای استفاده از این گوشی‌ها بشود.

۶ میلیون اتباع!

اسکندر مومنی، وزیر کشور گفت: حداقل ۶ میلیون اتباع خارجی در کشور حضور دارند که بخشی از آنها غیرمجاز هستند. ساماندهی اتباع بیگانه از نقاط صفر مرزی شروع می‌شود. قوانین و مقررات مربوط به انسداد راه‌های ورود اتباع بیگانه در حال اجراست و تاکنون اقدامات خوبی انجام شده است. در مرزهای کشور موضوع انسداد مرزی و احداث دیوار به سرعت در حال پیشرفت است زیرا رفت و آمد اتباع ادامه دارد.

تکذیب حذف ارز ترجیحی

محمدرضا ظفرقندی، وزیر بهداشت در توییتی در شبکه اجتماعی ایکس با هشتگ‌های ارز ترجیحی دارو و وزارت بهداشت نوشت: «با توجه به مطالب مطرح شده در برخی رسانه‌ها در مورد حذف ارز ترجیحی دارو، توضیحاً لازم به ذکر است، ارز ترجیحی یک (۴۲۰۰ تومان) برای دارو از سال گذشته حذف شده بود و برای سال آینده هم کمافی‌السابق با ارز ترجیحی نوع ۲ و پرداخت دارویار عرضه خواهد شد.

گزارش

بازماندگان

وزیر آموزش و پرورش می‌گوید
۷۵۰ هزار بازمانده از تحصیل وجود دارد

علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش گفته که حدود ۷۵۰ هزار نفر در سه دوره تحصیلی بازمانده از تحصیل هستند. در دوره اول ابتدایی حدود ۱۵۰ هزار نفر و بقیه مربوط به متوسطه اول و دوم است. بازماندگان از تحصیل ربطی به آموزش و پرورش ندارد و اینگونه نیست که ما مدرسه و کلاس نداشته باشیم. بازماندگان از تحصیل در دوره متوسطه مربوط به کسانی است که دنبال کار و مهارت هستند. بخشی از این تعداد ممکن است مربوط به دختران روستایی باشد که به خاطر کلاس مختلط از تحصیل بازمانده باشند، البته این تعداد خیلی محدود است.

او گفته که: «در زمینه بازماندگان از تحصیل نباید اول سراغ آموزش و پرورش رفت. ما ۵ هزار کلاس با کمتر از ۵ دانش‌آموز داریم یعنی دسترسی به آموزش برای تمام دانش‌آموزان کشور فراهم است اما عوامل خانوادگی، اقتصادی و اجتماعی موجب شده که دانش‌آموز بازمانده از تحصیل داشته باشیم.»

وزیر آموزش و پرورش گفته که: «در تهران سر چهارراه‌ها از دانش‌آموز سوال کنید چرا به مدرسه نمی‌روید؟ سراغ این موضوع را فقط نباید از آموزش و پرورش گرفت. با نگاه تحلیلی و کاملاً تفکیکی این موضوع بررسی شود. همه فکری کنید، آموزش و پرورش کلاس، مدرسه، معلم و کتاب ندارد، در حالی که برای ۸۰۰ هزار دانش‌آموز در سیستان و بلوچستان کسب رایگان می‌دهیم و چند هزار مدرسه یک کلاس داریم.»

فقر به همراه هزینه تحصیلی سرسام‌آور سبب شده تا برخی از والدین به جای اینکه فرزندان خود را به مدرسه بفرستند، آن‌ها را برای کسب درآمد یا یاد گرفتن حرفه‌ای جدید، وادار به ترک تحصیل کنند. در مقابل، والدینی که تحصیل فرزند برایشان مهم است، هزینه سنگینی را متحمل می‌شوند. سرویس مدارس، تغذیه کودکان، تهیه پوشاک، خرید لوازم التحریر، کیف و کفش و پول نقدی که حتی مدرسه‌های دولتی از پدر و مادر مطالبه می‌کنند، آمار ترک تحصیل را بالا برده است. در این بین ازدواج دختران زیر سن ۱۸ سال هم یکی از عوامل ترک تحصیل عنوان می‌شود. اول مهر امسال اعلام شد که حدود ۷۹۰ هزار نفر به علت فقر از شصت و پنج درصد میز مدرسه محروم شدند. تعداد دانش‌آموزان دوره ابتدایی حدود ۹ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر، دوره متوسطه اول حدود ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار و متوسطه دوم حدود ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار نفر است. امسال یک و نیم میلیون دانش‌آموز نیز به پایه اول دبستان وارد شده‌اند. ۲/۵ میلیون دانش‌آموز کشور نیز در ۱۸ هزار مدرسه غیردولتی تحصیل می‌کنند. ۱۵۴ میلیون جلد کتاب درسی برای دانش‌آموزان چاپ شده است و افرادی که کتاب درسی خود را در سامانه سفارش کتاب ثبت کردند، اول مهر کتاب خود را از مدرسه دریافت کردند.

با این وجود طبق آمار اعلام شده از سوی محمد علوی‌تبار؛ معاون سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی ۸۹۰ هزار دانش‌آموز هنوز کتاب‌های درسی خود را سفارش نکرده‌اند که از این تعداد ۱۰۰ هزار نفر در مدارس ثبت‌نام اما کتاب درسی خود را سفارش نکرده‌اند و ۷۹۰ هزار نفر در مدارس ثبت‌نام نکرده‌اند.

بر اساس داده‌های مرکز آمار، در سال‌های تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ و ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به ترتیب ۹۱۱ هزار و ۹۲۰ هزار کودک ۶ تا ۱۷ ساله از تحصیل باز مانده‌اند. مرکز پژوهش‌های مجلس علت اصلی را فقر اعلام کرده و گفته سهم ناچیزی از علل بازماندن از تحصیل به والدین مربوط می‌شود. این مرکز راه چاره را «نظارت مجلس بر دولت برای فراهم کردن آموزش رایگان» دانسته و گفته جرمه یا پیگرد قضایی اولیا موثر نیست.

اگرچه طبق اصل ۳۰ قانون اساسی «دولت موظف است، وسایلی آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه را فراهم کند.» با این حال هزینه‌هایی که از لحظه ثبت‌نام تا پایان سال تحصیلی بر خانواده‌ها تحمیل می‌شود از نقض گسترده این قانون حکایت دارد. خانواده‌ها در طول سال باید مبالغی را تحت عنوان کمک به مدرسه پرداخت کنند؛ هر چند سال‌هاست که مدیران آموزش و پرورش بر ممنوعیت دریافت شهریه از والدین در مدارس دولتی تأکید می‌کنند اما آنچه در عمل اتفاق می‌افتد، این است که از والدین هنگام ثبت‌نام پول طلب کرده و می‌گویند برای تأمین هزینه‌های مدرسه با کسری بودجه مواجه‌اند و گاه مبالغ دریاقتی به همراه هزینه خرید کفش و لباس و دیگر موارد پیش‌بینی نشده از مجموع حقوق یک کارگر حداقل‌بگیر فراتر می‌رود بنابراین تحصیل تا پایان دوره متوسطه رایگان نیست و نکته تامل‌برانگیز اینجاست که به رغم صرف هزینه‌های کثرت، تحصیل در مدارس دولتی رهاوردی ندارد و بیشترین آمار پذیرفته‌شدگان کنکور سراسری متعلق به دانش‌آموزان مدارس غیردولتی و خاص هستند؛ یعنی آن‌هایی که پول بیشتری خرج می‌کنند و به این ترتیب رشته‌های مطرح دانشگاه‌های معتبر به طبقات فرادست جامعه تعلق می‌گیرد.

نسخه‌ای برای حجاب

قانون عفاف و حجاب از ۲۳ آذر ماه به دولت ابلاغ می‌شود

گروه اجتماعی: بنا بر گفته محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، قانون عفاف و حجاب از ۲۳ آذر ماه به منظور اجرای آن به دولت ابلاغ خواهد شد. متن نهایی قانون «حمایت از خانواده از طریق ترویج فرهنگ عفاف و حجاب» معروف به قانون حجاب پس از رفت‌وبرگشت‌های متعدد میان مجلس و شورای نگهبان در ۲۴ ماده و مجموعاً در ۵ فصل تنظیم و نهایی شد.

فصل اول این قانون به کلیات و تعاریف پرداخته، فصل دوم به وظایف عمومی دستگاه‌های اجرایی، فصل سوم به تکالیف اختصاصی دستگاه‌های اجرایی، فصل چهارم به وظایف عمومی و مسئولیت‌های اجتماعی و فصل پنجم نیز به جرائم و تخلفات پرداخته است.

مطابق این قانون دستگاه‌های مختلفی از جمله وزارت ارشاد، صداوسیما، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، وزارت بهداشت، معاونت علمی رئیس‌جمهور، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، وزارت اقتصاد، وزارت صمت، وزارت راه، وزارت ارتباطات، وزارت میراث فرهنگی، معاونت زنان رئیس‌جمهور و ... از جمله دستگاه‌هایی هستند که در این قانون به طور مستقیم تکالیفی را در حوزه فرهنگ‌سازی و حمایت از خانواده بر عهده خواهند داشت.

در ماده ۵۰ قانون عفاف و حجاب آمده است: «هر زنی در انظار عمومی معایب یا اسکن عمومی که نوعاً در منظر نامحرم است اعم از فضای حقیقی یا مجازی کشف حجاب کند، به نحوی که چادر یا مقنعه یا روسری یا شال و امثال آنها بر سر نداشته باشد در مرتبه اول از طریق سامانه‌های هوشمند فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) با تطبیق با سلسله بانک‌های اطلاعاتی اطمینان‌آور و احراز هویت قطعی، مرتکب معادل یک‌دوم حداکثر جزای نقدی درجه ۸ جرمه و لیکن اخذ جرمه مذکور به مدت ۳ سال معلق می‌شود و با استفاده از سامانه‌های هوشمند با پیامک یا پست به وی اعلام می‌شود در صورت تکرار در مدت تعلیق جرمه در مرتبه دوم علاوه بر اخذ جرمه مرتبه اول معادل حداکثر جزای نقدی درجه ۸ جرمه و با استفاده از طرق مذکور به وی اعلام می‌شود. در مرتبه سوم توسط مرجع قضایی به جزای نقدی درجه ۶ و در مراتب بعدی به جزای نقدی درجه ۵ محکوم می‌شود. در صورت تکرار بیش از چهار بار مرتکب به مجازات تکرار جرم موضوع ماده (۳۸) این قانون غیر از حبس محکوم می‌شود.»

تبصره ۱ این ماده اشعار دارد: در صورت ارتکاب هم‌زمان رفتارهای مذکور در مواد (۴۸) و (۵۰) این قانون جرمه‌های نقدی هر دو رفتار اعمال و در مرتبه اول اخذ هر دو جرمه معلق می‌شود. همچنین تبصره ۲ ماده ۵۰ قانون عفاف و حجاب می‌گوید: ورود مردان به محیط‌های اختصاص یافته به زنان در اماکن و وسایلی حمل‌ونقل عمومی مشمول مجازات این ماده می‌شود، مگر مواردی که ضرورت محسوب می‌شود.

ارزاق جرمه

بر اساس ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی، یک‌دوم حداکثر جزای نقدی درجه ۸ جرمه معادل ۵ میلیون تومان است. مرتبه دوم که جزای نقدی درجه ۸ به علاوه جزای نقدی در مرحله اول، یعنی معادل نصف جزای درجه ۸ (پنج میلیون تومان) بوده جمعاً می‌شود ۱۵ میلیون تومان. به عبارت دیگر، دو بار پیامک در ارتباط با بی‌حجابی برای زنان ۱۵ میلیون تومان جرمه شامل می‌شود. جزای نقدی درجه ۶، ۲۰ میلیون تا ۸۰ میلیون تومان و رقم جرمه درجه ۵، ۸۰ میلیون تومان تا ۱۶۵ میلیون تومان است.

نظارت اتباع بر ایرانیان

مطابق با ماده ۳۲ این قانون ستاد امر به معروف و نهی از منکر علاوه بر وظایف و اختیارات قانون حمایت از آلمان به معروف و

از توقیف گذرنامه تا مجازات دانش‌آموزان

لایحه عفاف و حجاب در تاریخ ۲۹ شهریور ۱۴۰۲ با موافقت نمایندگان مجلس برای اجرای آزمایشی سه ساله تصویب شد، هر چند در ابتدا جزئیات کمی از این لایحه منتشر شده بود اما پس از تصویب آن، متن کامل لایحه به رسانه‌ها راه یافت. لایحه شامل ۵ فصل و ۷۱ ماده بود که از جمله مباحث حساس آن، مجازات‌های متنوعی مانند توقیف گذرنامه و حتی انحلال تشکلات‌های مردمی برای تخلفات مشخص شده بود. یکی از موضوعات جنجالی در این لایحه، مجازات دانش‌آموزان بود. غلامرضا نوری قزلبچه، نماینده بستان‌آباد، در مخالفت با لایحه اعلام کرد: «که طبق برخی مواد، اگر دانش‌آموزی خلاف قانون عمل کند، ممکن است والدین مجبور شوند او را از کلاتری تحویل بگیرند». خبری که انتخاب آن را منتشر کرد، اگرچه این ادعا با تکذیب محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس، مواجه شد اما نوری قزلبچه همچنان بر این موضوع تأکید داشت.

ایرادات شورای نگهبان از لایحه عفاف و حجاب

این لایحه که برای اجرای آزمایشی سه ساله به تصویب مجلس رسید، نخستین بار در ۲ آبان ۱۴۰۲ با ۱۴۲ ایراد به مجلس بازگشت. یکی از مهم‌ترین ایرادات که جنجال زیادی برانگیخت، غلط‌های املائی بود که نشان می‌داد این لایحه علاوه بر ایرادات محتوایی از نظر نگارشی نیز با مشکلاتی روبرو است. از دیگر ایرادات مطرح شده «روشن نبودن مرزهای ضوابط مصوبه»، «عدم تعریف برخی تعابیر و اصطلاحات تفسیربردار»، «ابهام در نسبت برخی از احکام مصوبه با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی»، «افزایش هزینه‌های عمومی و کاهش درآمدهای عمومی» و «تفویض تصویب برخی امور تقنینی به غیر از مجلس» که باعث شد، لایحه توسط شورای نگهبان تأیید نشود و به مجلس بازگرداند.

نمایندگان پس از تلاش برای رفع ایرادات، لایحه را در تاریخ ۶ آذر مجدداً به شورای نگهبان ارسال کردند اما باز هم تأییدیه این شورا را نگرفت. لایحه در اوایل دی ماه به مجلس بازگشت و برخی از نمایندگان تلاش کردند تا آن را پیش از انتخابات مجلس به تصویب برسانند تا رضایت‌بخشی از افکار عمومی را جلب کنند اما این تلاش‌ها بی‌نتیجه ماند و برای سومین بار در اسفند به شورای نگهبان فرستاده شد.

هادی طحان‌نظیف، سخنگوی شورای نگهبان در آخرین نشست خبری خود در سال ۱۴۰۲ اعلام کرد که این لایحه در نوبت رسیدگی قرار دارد و هنوز تأیید نهایی نشده است. این ادعای طحان‌نظیف در فروردین ۱۴۰۳ نیز دوباره تکرار و مقرر شد، لایحه پس از اصلاحات لازم مجدداً مورد بررسی قرار گیرد. این روند به وضوح نشان‌دهنده چالش‌های موجود در تصویب سیاست‌های مربوط به حجاب و عفاف در کشور بود.

ناهیسان از منکر مصوب ۱۳۹۷/۱/۲۳ و سایر قوانین به منظور تحقق اهداف این قانون مکلف به حمایت از گروه‌های مردمی امر به معروف و نهی از منکر و صدور مجوز فعالیت آنها و آموزش و ارائه گواهینامه آموزش به آنها و نظارت بر کار ایشان مطابق قوانین و مقررات است. اما نکته قابل توجه این است که یکی از نکات لازم برای مجوز گروه‌های مردمی امر به معروف و نهی از منکر زیبایی و نوشتاری تابعیت جمهوری اسلامی ایران است که مطابق با یکی از تبصره‌های این ماده؛ شرط مذکور در این بناد در خصوص مهاجران یا اتباع بیگانه در صورت دارا بودن مجوز اقامت رسمی از وزارت کشور اعمال نمی‌شود. با این اوصاف اتباع بیگانه نیز توانایی نظارت بر حجاب ایرانیان را دارند.

قوه قضائیه آغازگر لایحه عفاف و حجاب

روند شکل‌گیری لایحه جنجالی حجاب و عفاف از قوه قضائیه آغاز شد و به تقابل میان قوا منجر شد. این فرآیند ابتدا با ارائه یک لایحه ۹ ماده‌ای از سوی قوه قضائیه که شامل راهبردهای کلی در ارتباط با مبارزه با بدحجابی بود، کلید خورد. تغییرات قابل توجه و رشد ۵۰۰ درصدی در کمیته لایحه عفاف و حجاب، واکنش‌های جدی را از سوی نمایندگان فعلی، نمایندگان ادوار و حقوق‌دانان خارج از مجلس به همراه داشته است. این افراد این تغییرات را «حرکتی فرافقانونی» توصیف کرده و به انتقاد از عملکرد کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس در افزایش مواد این لایحه پرداخته‌اند.

این انتقادات به ویژه معطوف به فرآیند بررسی لایحه در کمیسیون قضایی و حقوقی بوده و برخی از نمایندگان خواستار توجه شورای نگهبان به ایرادات شکلی و قانونی در این روند شدند. به اعتقاد آنان، تغییرات گسترده‌ای که به ویژه در تعداد مواد این لایحه اعمال شده نه تنها به اعتبار قانونی آن آسیب می‌زند بلکه نشان‌دهنده ضعف‌های ساختاری در روش‌های قانونی و نظارتی مجلس نیز هست.

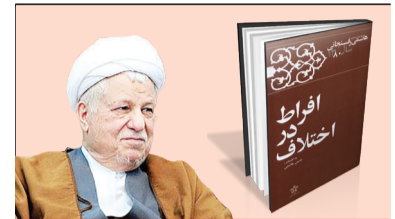
ارزاق مجازات ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ و آخرین اصلاحیه آن در خرداد ۱۴۰۲	
درجه ۱	۹,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درجه ۲	۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درجه ۳	۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درجه ۴	۱۶۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درجه ۵	۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درجه ۶	۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درجه ۷	۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درجه ۸	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: سیدفاضل موسوی • سردبیر: اکبر منتجبی

زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطر یازفر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، امیراقتناعی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌فر • حروف‌چین: مجتبی دیدگر • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان، ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز، ۶۱۹۳۳۰۰۰

کارنامه: خاطرات هاشمی ۱۳۸۰

افراط در اختلاف ۱۴۸

ادامه شنبه ۷ مهر

شهادت ۸ نفر در فلسطین

گفت، تاکنون صدها هواپیمای جنگی وارد منطقه شده و خبرهای اعزام نیروهای ویژه آمریکا و انگلیس و اسارت سه نفر از آنها که امروز پخش شده، صحیح نیست. فلسطین اعتنایی به آتش‌بس عرفات و اسرائیل نخواهند کرد و گفت، روس‌ها به خاطر شرایط جاری با تحویل موشک‌های ضد هواپیمای ایگلا موافقت کرده‌اند و به احتمال قوی گروه بن‌لادن، سلاح‌های شیمیایی و... داشته باشند. آمریکایی‌ها هم این را می‌گویند. در فلسطین، امروز ۸ نفر شهید و صد نفر مجروح شده‌اند.

ناهسار، آقای [محمد] خاتمی، [رئیس‌جمهور]، میهمانم بودند و گفتند، [جک استراوا] وزیر امور خارجه انگلیس و هیأت اتحادیه اروپا چیز خاصی از ما نخواستند و خیر صریح ندادند و به دنبال این بودند که مواضع ایران را بفهمند. از قوه قضاییه به خاطر تضعیف مدیریت‌ها گله دارد و نیز از رهبری به خاطر سختگیری در سیاست خارجی به خصوص روابط با مصر، ناراضی است. از خطبه‌های دیروز نماز جمعه من تمجید کردند و درباره هدف‌های احتمالی آمریکا در منطقه و افغانستان و راهکارهای ممکن برای ما مذاکره شد.

ایشان گفت، اگر قوه قضاییه و رهبری همکاری کنند، ممکن است قطعنامه‌های معمول سالانه علیه ایران در سازمان ملل در مورد حقوق بشر را حذف کنیم و گفت، آقایان [محسن] نوریخ، [رئیس بانک مرکزی] و [طهماسب] مظاهری، [وزیر امور اقتصادی] و [دارایی] اختلاف دارند و رهبری با آقای نوریخ موافق نیستند. از قوه قضاییه به خاطر فشار بر شرکت پتروپارس وزارت نفت، شاکی است.

آمریکایی‌ها مجبور شدند برای جلوگیری از برود شدن در هواپیمایشان گارد مسلح بگذارند و حوادث جالبی اتفاق می‌افتد؛ مثلاً به خاطر اینکه یک ایرانی به نام بقایی، در دستشویی [هواپیمای] فندک برای سیگار روشن کرده، با پیشخدمت درگیر شده و هواپیمای آن ترس به فرودگاه برگشته است.

یکشنبه ۸ مهر

تصویب قطعنامه پیشنهادی آمریکا

دیروز شورای امنیت سازمان ملل، قطعنامه پیشنهادی آمریکا را تصویب کرد. به موجب آن امکان مسدود کردن حساب‌های متهمان تروریستی یا حمایت از تروریسم، مسدود و فشارهای اقتصادی به کار گرفته می‌شود. امکان مشمول شدن ایران به عنوان حمایت از حزب‌الله [لبنان]، یا [سازمان] جهاد [اسلامی] فلسطین هست.

هیأت نمایندگان استان کردستان در اعتراض به تعیین [آقای اسدالله رازانی]، استاندار غیربومی استعفا دادند اما مجلس امروز با عنوان اینکه در آیین‌نامه، استعفا دسته‌جمعی پیش‌بینی نشده است، آن را رد کرد. گفته شد، همه به صورت انفرادی استعفا خواهند داد. در مازندران هم امام جمعه به انتصاب [آقای غلامرضا انصاری]، استاندار غیربومی اعتراض کرده است. در کرمانشاه و بعضی جاهای دیگر هم وضع چنین است.

خدمت یا خیانت

به مناسبت سالروز تولد جلال آل احمد

آیین‌نامه ضدیت با غرب

جلال آل احمد یک سال پس از چاپ کتاب «خدمت و خیانت روشنفکران» را نوشت اما انتشار آن حدود ۶ سال زمان برد و یک سال پیش از مرگ او در سال ۱۳۴۸ به چاپ رسید. او در این کتاب نسبت به جریان روشنفکری ایران آن زمان، نگاه انتقادی را طرح کرد اما «خدمت و خیانت روشنفکران» پس از انقلاب بیشتر مورد توجه غرب‌ستیزان قرار گرفت. از نظر صادق زیباکلام دلیل مطرح شدن این کتاب بغض و کینه‌ای است که بسیاری از اسلام‌گرایان و اندیشمندان و صاحب‌نظران حکومتی در ایران نسبت به روشنفکر و جریان روشنفکری دارند چراکه جریان روشنفکری ملازمت چندانی با دین ندارد، منتقد است و ویژگی‌هایی دارد که به درد هیچ حکومتی نمی‌خورد. زیباکلام می‌گوید: «اینکه ما نسبت خیانت به روشنفکران بدیم، حرفی که مرحوم دکتر شریعتی هم بیان کرد، سخن درستی نیست. مشکل اساسی در تعریف جلال آل احمد و دکتر علی شریعتی از روشنفکر است. حدود ۵۰ سال از انتشار کتاب می‌گذرد اما به جرأت می‌توان آن را مانیفست، قانون اساسی یا آیین‌نامه ضدیت و دشمنی ایران با غرب دانست. درست است که کتاب برای نیم قرن پیش است ولی می‌توان آن را دستورالعمل ایران در ۳۶ سال گذشته دانست و بعدی می‌دانم که کتاب دیگری پیدا شود که تا این اندازه به زمانه ما متصل باشد». جلال آل احمد در آن زمان نامی از روشنفکرهای آن دوران نبرده است ولی به نظر می‌رسد که منظور او بیشتر افرادی چون فروغی، تقی‌زاده و وثوق‌الدوله است که در رأس امور آن زمان قرار داشتند و احتمالاً ارجاع به آن یک جمله معروف سیدحسین تقی‌زاده که «ایرانی باید از فرق سرتا نوک با غربی بشود». هم‌زمان مدافعان جلال آل احمد معتقدند که او بسیاری از سنت‌ها و خرافات موجود در جامعه را مورد انتقاد قرار داد، آنها را مانعی بر سر راه پیشرفت جامعه می‌دانست و بر اهمیت عقلانیت و اندیشه‌ورزی تأکید می‌کرد و دین را زمانی می‌پذیرفت که با عقل سازگار باشد.

مسئله را شاید بتوان از دید دیگری هم بررسی کرد؛ اینکه جلال آل احمد در زمان نوشتن کتاب غرب‌زدگی تنها ۳۹ سال داشت و در ۴۰ سالگی کتاب در خدمت و خیانت روشنفکری را نوشت بنابراین هیچ بعید نیست کتاب ناشی از اقتضانات جوانی و هیجان اجتماعی باشد. او پیش از آنکه فرصت داشته باشد تا اندیشه‌ها و آرا خود را بازخوانی کند در ۴۶ سالگی از دنیا رفت. شاید مانند بسیاری از روشنفکران دیگر در دهه‌های بعدی زندگی خود نظریاتش را تغییر می‌داد، همان‌طور که از نظرش نسبت به حزب توده برگشت.

او در جلد نخست کتاب «تاملی درباره ایران» می‌نویسند: «آل احمد پس از آنکه در غرب‌زدگی مطالب غیرانتقادی بسیاری را از منابع اغلب نامعتبر به عنوان برهان خیال‌اندیشی‌های خود نقل می‌کند، ردای پیامبر بر دوش می‌افکند و پرده ادعاهای خود را چنان بالا می‌گیرد که خود را در زندگی مسلمانان صدر اسلام قرار می‌دهد تا بتواند احکامی غیرقابل تردید صادر کند اما دم خروس غرب‌زدگی مضاعف- به تعبیر احمد فردید- و روشنفکری او جایی دیده می‌شود که نزدیک شدن ساعتی را اعلام می‌کند که نشانه‌های آن را در فیلمی از اینگمار برگمن و یکی دو نمایشنامه از آبر کامو و اوژن یونسکو دیده است!»

به اعتقاد سیدجواد طباطبایی، مشروطه با فراهم آوردن فرصت مناسبی برای طرح مفاهیم نوآین امکان مناسبی را برای طرح پرسش از انحطاط ایران فراهم کرد و راهی را گشود که فرجام امیدبخشی را نوید می‌داد ولی ورود روشنفکرانی مانند آل احمد و شریعتی آن هم با طرح ایدئولوژی‌های جامعه‌شناسانه که متعاقب آن انقلاب ۵۷ را موجب شد این فرصت را فنا ساخت و در نتیجه مساله اصلی ایرانیان که چگونگی مواجهه‌های عالمانه با تجدید بود به حاشیه رفت. طباطبایی همواره در سخنرانی‌ها و زمانی که قرار بود بر روشنفکری ایران بتازد به این موضوعات اشاره می‌کرد: «بحث روشنفکری اتخاذ موضعی سیاسی، ایدئولوژیکی است که می‌توان مثل نظریه غرب‌زدگی آل احمد، با ایراداتی اساسی، کل نظریه را به هوا فرستاد چون یک موضع‌گیری سیاسی و ایدئولوژیکی در مناسبات قدرت است». نقد طباطبایی به کسانی چون علی شریعتی، احسان نراقی، آرامش دستدار، جلال آل احمد که او آنها را ایدئولوگ‌های جامعه‌شناسی می‌خواند این بود که نهایتاً امکان اندیشیدن پیرامون ایران را ندارند چراکه مساله ایران در درجه اول انحطاط تفکر و اندیشه است و جامعه‌شناسی از اندیشیدن پیرامون مسائل بنیادی، کار خود را آغاز نمی‌کند.

مسعود فراسی که اغلب خیلی‌ها از زیر تیغ تیز نقد او گذشته‌اند هم اساساً جلال آل احمد را روشنفکر نمی‌داند. به اعتقاد فراسی، آل احمد نویسنده بسیار عقب‌افتاده‌ای است و غرب‌زدگی هم اصلاً علیه غرب نیست. درک ابتدایی جلال از غرب‌زدگی اتفاقاً اشکال او است. کاش علیه غرب‌زدگی بود؛ درحالی که رو به عقب و علیه ماشین، تکنولوژی و هر چیز مدرنی است. عقب است. به جای اینکه مماس با زمان و حریف زمان باشد به عقب برمی‌گردد».

نیره خادمی
گروه تاریخ

۱۱ آذر سالروز تولد مردی است که دو سال پیش از انقراض سلسله قاجار به دنیا آمده بود و دوران کودکی و نوجوانی‌اش در زمانه رضاشاه پهلوی گذشت. روزگار متلاطم آن سال‌ها جلال آل احمد را به سمت حزب توده برد اما به زودی از آن دل برد و چند سال بعد به حزب زحمتکشان دکتر مظفر بقایی پیوست. سیر تفکراتش به سمت جدال با دنیای مدرن رفت و با کتاب‌هایش به نقد فضای روشنفکری و مظاهر غرب آن زمان پرداخت. بسیاری تفکرات او را پیش‌زمینه بروز تغییرات در ایران می‌دانند و برخی دیگر نگاه انتقادی او را بر تمام جریان‌های آن زمان گسترده می‌دانند. سازندگی به مناسبت صدویکمین سالروز تولد این چهره ادبی به نقد نظریات او در جریان روشنفکری ایران می‌پردازد.

در نقد غرب و تحت تأثیر غرب

جلال آل احمد در دهه ۴۰ با نوشتن غرب‌زدگی در میان جامعه روشنفکری ایران به شهرت رسید. او در این کتاب به سیاست‌های مدرنیزاسیون پهلوی به سبک غربی پرداخته است و استعمار کشورهای آسیایی و آفریقایی توسط کشورهای غربی را زمینه‌ساز وابستگی اقتصادی شرق به غرب می‌داند. از نظر او، ظاهر و سبک پوشش غربی در این شرایط اهمیت می‌یابد، سینما مکانی فرهنگی برای انتقال ارزش‌ها نیست و آزادی زنان را به عنوان واجبات غرب‌زدگی یا مستلزمات آن تعبیر کرده است اما در عین حال به محرومیت زنان از حقوق اولیه خود می‌تازد. ایده‌های جلال از سوی افرادی که به دفاع از او می‌پردازند، ایده‌هایی است که مخاطبان را از تقلید کورکورانه از غرب که مترتب بر سیاست‌های پهلوی است، بر حذر می‌دارد. او در اندیشه‌های خود تحت تأثیر ژان پل سارتر که روشنفکران را وجدان بیمار جامعه می‌داند و بحث‌های او درباره ظهور تکنولوژی در غرب و امدار افسکار هایدگر است و در واقع کتاب غرب‌زدگی را متأثر از کردن اوژن یونسکو و طاعون آبر کامو نوشته است. نکته‌ای که شاید خود به آن توجه نکرده دقیقاً همین است که جلال نیز به نوعی تحت تأثیر آرا و تفکرات فیلسوفان و نویسندگان غربی است. سیدجواد طباطبایی، استاد دانشگاه و پژوهشگر ایرانی فلسفه، تاریخ، حقوق و سیاست یکی از منتقدان افکار و اندیشه‌های جلال آل احمد بود که این موضوع را مورد توجه قرار داد.

تقویم

بازخوانی گفت‌وگو

با نخستین زن وکیل دعوی در ایران:

مقامات دانشگاه با تحصیل در رشته حقوق مخالف بودند

مهرانگیز منوچهریان نخستین زنی است که در ایران تحصیلات مرتبط با وکالت را دانشکده حقوق دانشگاه تهران خوانده است و آذر سال ۱۳۴۹

یکی از زنی بوده که به سمت سناتور انتصابی برگزیده شده است. منوچهریان در گفت‌وگویی که ۹ آذر سال ۱۳۴۹ با خبرنگار مجله «جوانان امروز» انجام داده به مخالفت مقامات دانشگاه با تحصیل یک زن در این رشته و مشکلاتی که در این مسیر با آن روبه‌رو بوده، پرداخته است که در ادامه بخش‌هایی از آن را می‌خوانید. او ابتدا از شرایط خانوادگی و تحصیلات ابتدایی خود گفته است: «من در خانواده‌ای بزرگ شدم که همگی از نعمت سواد و معلومات برخوردار بودند و من هم چون از بچگی علاقه وافری به تحصیل علم داشتم و البته هنوز دارم به مدرسه «ژاندارک» رفته و تحصیلات ابتدایی و متوسطه را با موفقیت به پایان رساندم.»

راه یافتن به دانشسرای عالی در آن دوران برای تمامی زنان مشکل و حتی غیرممکن بود بنابراین منوچهریان کفش‌های آهنی به پا کرد، از خواسته خود کوتاه نیامد و سرانجام پس از تلاش دو ساله توانست راه خود را به رشته حقوق در دانشگاه تهران باز کند: «با زحمات بسیار و با ناراحتی‌های بی‌شماری که متحمل شدم سرانجام به دانشسرا سپس به دانشگاه تهران راه یافتم. دو سال مبارزه کردم تا وارد دانشکده حقوق شدم. می‌خواستم رشته حقوق را انتخاب کنم ولی مقامات دانشگاه مخالفت می‌کردند ولی من مصمم بودم که بالاخره باید رشته دلخواهم را بخوانم. برای استادان و روسای دانشگاه این موضوع قابل تامل و تعمق بود. جلسات شور و بحث و تبادل نظر تشکیل شد و بالاخره پس از دو سال مبارزه موفق شدم در دانشکده حقوق نام‌نویسی کنم.» او در سال ۱۳۲۷ دارای چندین لیسانس بود؛ لیسانس فلسفه و روان‌شناسی، لیسانس قضایی از دانشکده حقوق و دکترای در حقوق جزا از دانشکده حقوق دانشگاه تهران. منوچهریان که هنگام انجام مصاحبه ۶۴ سال داشته است، آغاز فعالیت‌های خود را چنین توصیف می‌کند: «اولین فعالیت اجتماعی من وکالت بود. در حقیقت من زن پر شور و دادگستری بودم و اگر حمل بر خودستایی نشود در دوره وکالت و حتی در دوره کارآموزی وکالت هرگز به انتظار موکل تنه‌نشستم. دفتر کار من همیشه پر از مراجعه‌کننده و متقاضی بود. از سال ۱۳۲۷ تاکنون عنوان وکیل دادگستری و مشاور حقوقی را دارا هستم اما در دو دوره‌ای که در سنا هستم به موجب قانون از قبول وکالت خودداری می‌کنم.» با وجود این نخستین کتاب خود درباره حقوق زن با عنوان «انتقاد قوانین اساسی و مدنی و کفیری ایران از نظر حقوق زن» را با هزار ترس و لرز چاپ کرده اما معتقد است که این جالب‌ترین تالیف درباره حقوق زن است که بار اول در سال ۱۳۱۸ در دو هزار نسخه به چاپ رسیده است. مهرانگیز منوچهریان، یکی از فعالان سیاسی و از فمینیست‌های لیبرال معروف ایران است و در طول حیات ۹۰ ساله خود فعالیت‌های اجتماعی بی‌شماری داشت. او در سال ۱۹۶۸ به همراه «الانور روزولت» نخستین جایزه «صلح حقوق بشر سازمان ملل متحد» را دریافت کرد و در سال ۱۹۷۱ هم برنده «جایزه صلح مرکز صلح جهانی از طریق حقوق» شد. او در سال ۱۲۸۵ به دنیا آمده بود و ۱۴ تیر سال ۱۳۷۹ در تهران درگذشت.